

Tájékoztató tanévnyitó kiadvány a 2008/2009. tanévhez¹

Készítette: OKM Közoktatási Főosztály

---

¹ Az elektronikus kiadvány a közoktatás szereplő számára a szakmai munka segítése céljából készült, alkalmazása nem kötelező.

I. A 2008/2009. tanév legfontosabb időpontjai

A szorgalmi idő

- első tanítási napja: **2008. szeptember 1. (hétfő),**
- utolsó tanítási napja: **2009. június 15. (hétfő).**
- Az iskola utolsó, befejező évfolyamán az utolsó tanítási nap
  - középiskolákban és a szakiskolákban: **2009. április 30.,**
  - az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium fenntartásában lévő szakközépiskolákban: **2009. május 29.,**
  - a Honvédelmi Minisztérium fenntartásában lévő szakképző iskolákban: **2009. június 5.,**
  - szakiskolákban, szakközépiskolákban másfél, két és fél éves képzésben tanulók részére: **2009. január 16.**

A **tanítási napok száma** száznyolcvanegy nap. A nappali oktatás munkarendje szerint működő szakiskolában és középiskolában a tanítási napok száma száznyolcvan nap.

A szorgalmi idő **első féléve 2009. január 16-ig** tart. Az iskolák 2008. január 23-ig értesítik a tanulókat, illetőleg a kiskorú tanulók szüleit az első félévben elért tanulmányi eredményekről.

Tanítási szünetek

- **őszi szünet:** 2008. október 27-31.

A szünet előtti utolsó tanítási nap október 22. (szerda), a szünet utáni első tanítási nap november 3. (hétfő).

- **téli szünet:** 2008. december 22.- 31.

A szünet előtti utolsó tanítási nap 2008. december 20. (szombat), a szünet utáni első tanítási nap 2009. január 5. (hétfő).

- **tavaszi szünet:** 2009. április 9-14.

A szünet előtti utolsó tanítási nap április 8. (szerda), a szünet utáni első tanítási nap április 15. (szerda).

A szorgalmi idő alatt a nevelőtestület a tanév helyi rendjében meghatározott pedagógiai célra **öt** - a nappali oktatás munkarendje szerint működő gimnáziumban és szakközépiskolában **hat** - **munkanapot tanítás nélküli munkanapként** használhat fel, amelyből egy tanítás nélküli munkanap programjáról a nevelőtestület véleményének kikérésével az iskolai diákönkormányzat jogosult dönteni.

Érettségi vizsgák:

A 2008/2009. tanév rendjéről szóló 17/2008. (V. 9.) OKM rendelet 1. sz. mellékletének 1-2. pontjai szabályozzák a tantárgyankénti írásbeli és szóbeli vizsganapokat. Fentiek alapján az október-novemberi vizsgaidőszak kezdete október 17. (első vizsganap), a vége pedig november 28. (utolsó vizsganap).

A május-júniusi vizsgaidőszak kezdete május 4. (első vizsganap), a vége június 26. (emelt szintű szóbelik utolsó vizsganapja).

Érettségi vizsgaidőszakok, vizsganapok, országos mérések, hatósági és szakmai ellenőrzések időpontjai: ld. 1. sz. melléklet

II. Fontos jogszabályváltozások

1. A közoktatásról szóló törvény módosítása

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.) az esélyegyenlőség érvényesülésének közoktatásban történő előmozdítását szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2008. évi XXXI. törvény részeként módosult 2008 júniusában. (Megjelent: a Magyar Közlöny 89. számában.)

A törvénymódosítás érintette a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt (Gyvt.) is.

A módosításra a Kormány Új Tudás Műveltség Mindenkinek Programjának végrehajtása miatt, továbbá az egyenlő bánásmód követelménye teljesítéséhez szükséges törvényi háttér megteremtése, a rendelkezésre álló hatósági eszközök bővítése céljából volt szükség.

A Kormány Új Tudás Műveltség Mindenkinek című programjának célkitűzései közé tartozik – többek között – az, hogy minden gyermek eséllyel kezdje meg az iskolát és az iskolarendszer ne növelje a társadalmi különbségeket, hanem a nehéz helyzetben levőknek is adja meg a felemelkedés lehetőségét, illetőleg, hogy váljon vonzóbbá a pedagóguspálya, növekedjen a pedagógusmunka megbecsülése.

A módosítás főbb elemei a következők:

- A Kt. 8. §-ának új (12) bekezdése értelmében a Nemzeti alaptanterv a jövőben kötelező rendelkezéseket állapíthat meg a helyi tanterv elkészítéséhez.
- Bővültek a szülői jogok és köteleességek a közérdekű igényérvényesítés jogával és a nevelési tanácsadason, illetve iskolapszichológusi ellátáson való megjelenési kötelezettséggel [Kt. 13. § (6), (8) bekezdés].
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szülei, amennyiben gyermeküket még 5 éves koruk előtt beiratják az óvodába, és a rendszeres óvodába járásukról is gondoskodnak, **óvodáztatási támogatásban** részesülhetnek. Erről a témáról a részletek az esélyegyenlőség megteremtését célzó intézkedéseket bemutató fejezetben olvashatóak.
- A törvénymódosítás „ráerősít” arra az egyébként egyértelmű, de jogszabályi megfogalmazást még nem nyert szabályra, hogy a többcélú közoktatási intézményben egy egységes szervezeti és működési szabályzat és pedagógiai program mellett egy egységes házirendet és intézményi minőségirányítási programot kell elkészíteni [Kt. 33. § (7) bekezdés].
- A Kt. módosítása egy új többcélú intézménytípust vezetett be az „**egységes óvodabölcsőde**” formájában (33. § (14) bekezdés). A módosítás célja az önkormányzat mozgásterének növelése az intézményalakítás terén, és a gyermekek minél hamarabb történő óvodába lépésének elősegítése. Egységes, az óvodai és a bölcsődei nevelés feladatait ellátó intézmény a legalább második életévüket betöltött, továbbá az óvodai nevelésben ellátható gyermekek közös neveléséhez hozható létre. Az egységes óvodabölcsőde csak meghatározott feltételek fennállása esetében alapítható, melyek a következők:

- ha a települési önkormányzat egyébként nem köteles bölcsődét működtetni (10 000 fő lakosságszám alatti települések), és
- a gyermekek száma nem teszi lehetővé az óvodai csoport, illetve a bölcsődei csoport külön-külön történő létrehozását, feltéve továbbá,
- hogy minden, a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

Egységes óvoda-bölcsőde indítására első ízben a 2009. évi nevelési évben lesz lehetőség. Az új intézménytípus létesítésének feltételeit, a létesítés és működés, a nevelésben való közreműködés szakmai szabályait, és a harmadik életévüket be nem töltött gyermekek felvételének feltételeit a közeljövőben oktatási és kulturális, valamint szociális és munkaügyi miniszteri együttes rendelet fogja szabályozni.

Az egységes óvoda-bölcsőde infrastrukturális feltételeihez szükséges forrásokat az „Új Magyarország Fejlesztési Terv” keretében meghirdetésre kerülő Regionális Operatív Programok, valamint a Társadalmi Megújulás Operatív Programok támogatási rendszere segíti.

- Azoknak a fenntartóknak, amelyek olyan tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságot tartanak fenn, amelyek óvodai, iskolai, kollégiumi feladatot is ellátó többcélú közoktatási intézményben működnek, 2009. január 1-jéig gondoskodni kell arról, hogy a többcélú intézményből „kiszervezzék” a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenységet [Kt. 33. § (15) bekezdés].
- A Kt. 42. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy az iskolák csak a külön jogszabályban meghatározott keretek között határozhatják meg a tanulói jogviszony létesítésének tanulmányi feltételeit. Ez lényegében a központi írásbeli felvételi vizsga kizárólagossá tételét jelenti.
- Az intézményátszervezések tapasztalatai alapján került törvénybe iktatásra a főigazgató és az igazgató kinevezésének lehetősége a többcélú, illetve a nagyobb közoktatási intézményekben. Erről a témáról a részletek a pedagógusok foglalkoztatására vonatkozó fejezetben olvashatóak.
- A törvénymódosítás értelmében a nevelési program, pedagógiai program, továbbá a szervezeti és működési szabályzat elfogadásán kívül a házirend és az intézményi minőségirányítási program elfogadása is a nevelőtestület át nem ruházható döntési jogkörébe került [Kt. 57. § (4) bekezdés].
- A szakmai munkaközösségek a jövőben felvállalhatják a gyermek- és ifjúságvédelmi, a szabadidő hasznos eltöltésével összefüggő, a sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját szolgáló feladatokat is. A szakmai munkaközösség a jövőben éves terv szerint részt vesz az intézményben folyó szakmai munka belső ellenőrzésében is. Ennek során a szakmai munkaközösség tagja és vezetője akkor is közreműködhet, ha nem szerepel az Országos szakértői névjegyzékben [Kt. 58. § (1) bekezdés].
- Módosult és pontosabbá vált az általános iskolai felvételi körzetekre vonatkozó szabályozás, amely már nem "szomszédos" felvételi körzetről rendelkezik, hanem a

halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és az e körbe nem tartozó tanulók egymáshoz viszonyított arányát településre vetíti ki, és ehhez viszonyítva írja elő a körzeti arányok megtartását (Kt. 66. § (2) bekezdés). Ha az intézmények jelenlegi körzetei az új szabályoknak nem felelnek meg, a fenntartóknak 2008. december 31-ig kell a megfelelő körzeteket kialakítani.

Az új körzethatárok meghatározása a következőképpen történik:

Első lépésben ki kell számítani a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók települési arányát. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a településen belüli arányát oly módon kell megállapítani, hogy az adott településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező összes halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámát el kell osztani a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező összes gyermek létszámával. Ezt követően lehet meghatározni az egyes általános iskolák felvételi körzeteinek arányát. Ez utóbbi úgy történik, hogy az egyes felvételi körzetekben lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező összes halmozottan hátrányos helyzetű tanulónak a létszámát el kell osztani a felvételi körzetben lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező összes tanuló létszámával. Ez a szám, tehát a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetben kiszámított aránya, legfeljebb tizenöt százalékponttal lehet magasabb, mint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település egészére kiszámított aránya.

Amennyiben egy településrészen a lakossági összetétel miatt nincs lehetőség a törvényben meghatározott, kívánatosnak tartott arányok kialakítására – a szabad iskolaválasztás jogára is tekintettel –, az ilyen intézmények is tovább működhetnek (tehát amelyekben a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya több mint 15 százalékponttal magasabb, mint a települési arány), azonban – bizonyos feltételek fennállása esetén – nem jelölhetők ki kötelező felvételi feladatot ellátó iskolának. Egyes súlyosabb esetekben pedig nem indítható az ilyen intézményekben az első évfolyamon újabb osztály.

A 2009/2010. tanítási évben nem indítható az első évfolyamon osztály abban az általános iskolában, amely nem jelölhető ki kötelező felvételt ellátó iskolának, feltéve, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai aránya a 2008/2009. tanévben elérte az ötven százalékot [Kt. 132. § (15) bekezdés].

Az Oktatási Hivatal (a továbbiakban: OH) - a fenntartó kérésére - az érintett iskolának felmentést adhat az osztályindítás tilalma alól, feltéve, hogy felmentés hiányában az iskolai nevelés és oktatás igénybevétele a tanuló és a szülő részére aránytalan teherrel járna.

A felvételi körzetek arányaira vonatkozó rendelkezéseket a településen lévő valamennyi általános iskolai feladatellátási hely tekintetében alkalmazni kell akkor is, ha az iskola székhelye nem a településen található.

- A felvételi körzetekkel együtt változtak, egyértelműbbé váltak a felvétel kapcsán az előnyben részesítés szabályai is. A módosítás értelmében [Kt. 66. § (5) bekezdés], ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud,
  - **először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók** kérelmét kell teljesíteni,
  - a további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon - legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt - nyilvánosságra kell hozni.

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen van, ahol az iskola székhelye található.
  - A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele után a további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye található.
  - Ha az általános iskola - a megadott sorrend szerint - az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt a jelentkezők között. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni.
  - A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt sajátos helyzete indokolja. A sajátos helyzetet a helyi önkormányzat rendeletben állapítja meg.
- A törvénymódosítás érintette az OH vonatkozó szabályozást is. A Kt. új 95/B. §-a alapján az OH-nak a maximálisan kiszabható 1 millió Ft-os felügyeleti bírság megállapításánál figyelembe kell vennie:
    - a jogsértés súlyosságát,
    - a jogsértésnek a közoktatási intézmény működésére gyakorolt hatását,
    - a gyermekek, a tanulók, a szülők érdekeinek sérelmét és az érintettek számát,
    - a jogsértéssel okozott kárt,
    - az intézkedése alapjául szolgáló adatok, tények, információk eltitkolását, illetve az arra irányuló szándékot,
    - a jogsértő állapot fennállásának időtartamát, illetve a jogsértés ismétlődését, gyakoriságát,
    - a jogsértés feltárásában való közreműködést, a jogsértés következményeinek felszámolása érdekében tett intézkedéseket és az elért eredményeket, illetve a kárenyhítés mértékét,
    - a vizsgált időszak alatt több különböző jogsértés elkövetése esetén azok számát és hatását.

A másik változás e témakörben az, hogy az OH a korábbiaknál komolyabb jogosítványokat kapott az egyenlő bánásmódot sértő iskolai intézkedések orvoslása terén. Ilyen új jogosítványa, hogy határozatot hozhat az óvodai felvételtől, a tanulói jogviszony, a kollégiumi tagsági jogviszony létrejöttéről, amennyiben hatósági ellenőrzés során feltárja, hogy a nevelési-oktatási intézmény a felvételi, átvételi kérelem elbírálása során megsértette az egyenlő bánásmód követelményét. Mindezt csak az érintett szülő kérelmére teheti meg, és csak abban az esetben, ha a felvételi, átvételi kérelem benyújtásától számítva kevesebb, mint százötven nap telt el. Mindezt – ha a százötven nap még nem telt el – a 2008/2009. tanítási évre történő felvételi eljárás tekintetében is alkalmazni kell.

Az OH nemcsak az óvodai felvétel, tanulói, kollégiumi tagsági jogviszony létrejöttéről dönthet, hanem egyes esetekben kijelölheti a kötelező felvételt biztosító óvodát, iskolát. Ezt akkor teheti meg, ha a hatósági ellenőrzés során megállapítja, hogy a településen vagy a település meghatározott részében nincs kötelező felvételt biztosító óvoda, illetve iskola, vagy az iskolai körzethatár meghatározására vonatkozó rendelkezéseket nem tartották meg. A kijelölés egyik következménye, hogy ha az OH olyan óvodát, iskolát jelölt meg, amely nem a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti településen

működik, a megjelölt óvoda, iskola fenntartója a gyermek, a tanuló felvételének napjától az éves költségvetésről szóló törvényben az egyházi jogi személy részére megállapított kiegészítő támogatás összegének megfelelő összegű támogatásra válik jogosulttá, mindaddig, amíg az óvodai ellátás nem szűnik meg, illetve a tanulói jogviszony fennáll. A támogatást a gyermek, illetve a tanuló ellátásáról nem gondoskodó helyi önkormányzat terhére kell elszámolni (Kt. 95/C. §).

- Módosult az intézményátszervezésekre és –megszüntetésekre vonatkozó jogi szabályozás a tekintetben, hogy a véleményezési joggal rendelkező alkalmazotti közösség, iskolaszék, szülői közösség, iskolai diákönkormányzat véleményének kialakításához minden olyan információt hozzáférhetővé kell tenni a véleményezési joggal rendelkezők részére, amely a fenntartói döntés meghozatalához rendelkezésére áll. A vélemény kialakításához - az információk hozzáférhetővé tételének napjától számítva - legalább tizenöt napot kell biztosítani az érdekeltek részére (Kt. 102. § (3) bekezdés). A Kt. 102. §-a egy (11) bekezdéssel is kiegészült, melynek értelmében a fenntartó legkésőbb az intézkedés tervezett végrehajtása évének március utolsó munkanapjáig hozhat a nevelési-oktatási intézmény átszervezésével, fenntartói jogának átadásával, megszüntetésével összefüggő döntést.
- A Kt. 85. §-ából és 89/A. §-ából új helyre, a 105. §-ba kerültek át az esélyegyenlőségi tervvel kapcsolatos szabályok. A módosítás értelmében egyértelművé vált, hogy a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési tervet az önkormányzati intézkedési terv, illetve a fővárosi, megyei fejlesztési terv részeként vagy az abban foglaltakra tekintettel önálló intézkedési tervként is el lehet készíteni.
- Azok a fenntartók, amelyek nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskolát tartanak még fenn, lehetőséget kaptak, hogy a továbbműködési engedélyt idén augusztus végéig megkérjék [Kt. 132. § (17) bekezdés].

2. További fontos változások a közoktatási törvény végrehajtási rendeleteiben, illetve egyéb más jogszabályokban

- **A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet tervezett módosítása** a következőkben foglalható össze:

A nevelési-oktatási intézmények szervezeti és működési szabályzatának tartalmaznia kell a jövőben a szakmai munkaközösségek együttműködésének, kapcsolattartásának rendjét, továbbá a gyermekjóléti szolgálattal történő kapcsolattartás rendjét.

A gyermekeket, tanulókat veszélyeztető okok elhárítása érdekében az intézmények számára lehetővé válik, hogy együttműködjenek a gyermekjóléti, családsegítő szolgálattal, illetve bizonyos kérdésekben az oktatásügyi közvetítői szolgálattal.

A módosítás rögzíti a kötelezettségsgző tanulóval szemben indított fegyelmi eljárást megelőző eljárással kapcsolatos részletszabályokat.

A törvényben a szülői jogok között új elemként jelenik meg a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába járásához nyújtott anyagi támogatás. A támogatásra jogosultság követése érdekében a módosítás rögzíti, hogy a gyermeknek legalább napi hat órát az óvodában kell

tartózkodnia, továbbá meghatározza az óvodavezető ezzel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségét a szülő és a jegyző részére.

A törvény a szülő kötelezettségei közé helyezte a pedagógiai szakszolgálati ellátás igénybevételét, amennyiben a gyermekkel foglalkozó pedagógusok ezt kezdeményezik. A módosítás az óvodák feladatává teszi a gyermekek értelmi-, beszéd-, hallás-, látás-, mozgás fejlődésének figyelemmel kísérését.

Az intézmények eredményességéről, felkészültségéről, személyi feltételeihez (személyes adatokat nem sértve) kapcsolódó legfontosabb információkról a szülőket tájékoztatni szükséges, melynek érdekében indokolt ezen adatok nyilvánossá tétele. A módosítás kötelezi az intézményeket az ún. különös közzétételi lista megjelentetésére, melynek elemeit a jogszabály intézménytípusonként külön mellékletben rögzíti.

A módosítás kiterjeszti a tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályainak alkalmazását a művészeti alapvizsgára, a záróvizsgára, továbbá bizonyos eltérésekkel a szakképzésben szervezett modul vizsgára és szintvizsgára.

A módosítás rögzíti az intézményi minőségirányítási program elfogadásának eljárásrendjét, illetve a nevelőtestület ehhez kapcsolódó döntési jogkörét.

A módosítás kedvezményeket fogalmaz meg a több feladatellátási helyen működő intézmények számára a kötelező (minimális) eszköz és felszerelési jegyzék teljesítése tekintetében. E szerint nem kell minden feladatellátási helyen a jegyzékben foglaltakat teljesíteni, ha a tanulók aránytalan teher és többletköltség nélkül igénybe tudják venni ezeket az intézmény másik feladatellátási helyén. A módosítás az orvosi szobára és az aulára vonatkozó előírásokat is könnyíti, továbbá lehetővé teszi az eszközök helyettesítését más funkciót kiváltó eszközzel.

A módosítás értelmében a jegyzék helyiségekre vonatkozó követelményei teljesíthetők az új „Oktatási intézmények tervezési előírásai” című szabványsorozat megfelelő részével.

- **A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 10/1994. (V. 13.) MKM rendelet módosítása**

A Kt. 36. §-a alapján az intézmények és fenntartóik, valamint a pedagógusok tevékenységét, továbbá a tanulói érdekvédelemmel összefüggő tevékenységet szakmai szolgáltatások segítik. E szolgáltatások biztosításának feltételeit, a szolgáltatásnyújtásban való részvétel szabályait a 10/1994. (V. 13.) MKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) határozza meg.

A Rendelet módosítása alapján a nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelést, iskolai nevelést és oktatást, kollégiumi nevelést segítő (a Kt. 36. §-ának (6) bekezdése alapján országosan megszervezett) pedagógiai-szakmai szolgáltatások mintájára – a Kt. módosított felhatalmazó rendelkezéseinek eleget téve – országos pedagógiai-szakmai szolgáltatásként kell megszervezni:

- a Kt. fogalom-meghatározása szerinti különleges gondozást igénylő tanulók tekintetében nyújtott,
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tekintetében nyújtott,
- az iskolai könyvtári tevékenységet segítő,

- a konfliktuskezelést segítő és
- az országos mérési-értékelési tevékenységet segítő pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat is.

A módosítást indokolta továbbá, hogy az NFT, valamint az ÚMFT megvalósítása során kialakult új szolgáltatási formák és tevékenységek, azok minőségbiztosítása, valamint az e szolgáltatásokat nyújtó személyek kiválasztása és közvetítése szabályozásra kerüljön.

- **Az Országos szakértői, az Országos vizsgáztatási, az Országos szakmai szakértői és az Országos szakmai vizsgálónői névjegyzékről, valamint a szakértői tevékenységről szóló 31/2004. (XI. 13.) OM rendelet módosítása**

A szakértőkkel szembeni elvárásoknak, a szakértői munka szabályozásának átgondolását elsődlegesen az indokolta, hogy az elmúlt években jól körvonalazódó változások szerint az ellenőrzés kiemelt szerepet tölt be a közoktatás területén is, a szakértőkkel szemben támasztott követelmények egyre összetettebbek.

A rendelet a módosítás eredményeképpen kiegészült a szakszolgálat-esélyegyenlőség és a pedagógiai fejlesztő szakértő szakterülettel.

A módosítás a közoktatási szakértői névjegyzékre való felvétel meghosszabbítását legalább 30 órás kötelező továbbképzéshez köti. A nyilvántartás meghosszabbításához nincs szükség a továbbképzésen való részvétel igazolására azon szakértő esetében, aki ilyen továbbképzésen képzőként vett részt.

A közoktatási szakértők kötelező továbbképzése elsődlegesen a tanügyigazgatás területére, másodlagosan a speciális szakterületük új ismereteinek elsajátítására kell, hogy vonatkozzon. A szakértők számára az OH évente „szinten tartó” képzést szervez, a jogszabályváltozás követésére.

A Kt. 79. § (3) bekezdésében, valamint a 88. § (6) bekezdésében meghatározott esetekben csak olyan szakértő kérhető fel, aki a kötelező továbbképzésen a tanügyigazgatás területén megújította ismereteit, valamint részt vett az évenkénti „szinten tartó” képzésben.

A Kt. 79. § (3) bekezdésében, valamint a 88. § (6) bekezdésében meghatározott esetekben a szakértői véleményt az OH illetékes regionális igazgatóságához is meg kell küldeni.

A módosítás során kidolgozásra került a szakértő munkavégzéshez kapcsolódó panaszkezelés rendje, valamint a szakértői névjegyzékről való törlés, a szakértői működés felfüggesztésének szabályozása.

III. A középfokú felvételi eljárás új elemei

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium a középfokú iskolai felvételi eljárás korábbi alapelvei, a kapcsolódó jogszabályi környezet, a középiskolai felvétellel kapcsolatos beiskolázási adatok áttekintése alapján változtatásokat tartott indokoltnak a középfokú felvételi eljárással kapcsolatban. A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet (a továbbiakban: rendelet) módosításával bevezetett új szabályozás célja, hogy a tanulók számára kisebb teherrel, indokolatlan megpróbáltatások és helyben összeállított

írásbeli feladatok alkalmazása nélkül folyhasson a 2009. évi tavaszi általános felvételi időszak.

A középfokú felvételi eljárás módosítása

- a középfokú iskolák által szervezett írásbeli felvételi vizsgák szabályozását,
- a hat vagy nyolc évfolyammal működő középiskolák által szervezett szóbeli vizsgát,
- a kilencedik évfolyamra felvételiztető középfokú iskolák felvételi eljárását,
- az Oktatási Hivatal szervezési feladatait,
- a „tehetséggondozó középiskolák” kötelezettségeit

érinti.

Újdonság, hogy amennyiben a középfokú iskola a **kilencedik évfolyamnál alacsonyabb évfolyamra hirdet felvételt**, a felvételi kérelmekről

- kizárólag a tanulmányi eredmények alapján, vagy
- a tanulmányi eredmények és a központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga eredményei

alapján dönthet.

Az egységes követelmények szerint szervezett írásbeli vizsgán való részvételhez akkor köthető a felvételi kérelem elbírálása, ha ahhoz a fenntartó hozzájárult, valamint azt az adott tanulmányi területen a jelentkezők magas száma indokolja.

A jelentkezők magas számának az tekinthető, ha az előző három év átlagában a jelentkezők létszáma legalább másfélszerese volt a felvehető tanulók létszámának.

Ha a középfokú iskola a **kilencedik évfolyamára hirdet felvételt**, a felvételi kérelmekről

- kizárólag a tanulmányi eredmények, vagy
- a tanulmányi eredmények és a központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga eredménye, vagy
- a tanulmányi eredmények, a központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga és a szóbeli meghallgatás eredménye alapján

dönthet.

Az új szabályok értelmében tehát bármely középfokú iskola, amely írásbeli felvételi vizsgát szervez, csak az OH által központilag elkészített és tőle megrendelt írásbeli feladatlapok alkalmazásával teheti meg. E szabályok alól csupán a nemzeti, etnikai kisebbségi nevelésben részt vevő iskolák jelentenek kivételt.

Új elem az is, hogy a hat vagy nyolc évfolyammal működő középiskolák a felvételi eljárás során nem szervezhetnek szóbeli vizsgát.

A központilag szervezett írásbeli vizsgához magyar nyelvi és matematikai kompetenciákat mérő külön-külön feladatlapok készülnek azok részére, akik

- nyolc évfolyamos gimnáziumba,
- hat évfolyamos gimnáziumba,
- az általános tanterv alapján folyó felkészítést nyújtó középfokú iskola 9. évfolyamára,

- a kiemelkedő tehetséget kibontakoztató felkészítést nyújtó (ún. tehetséggondozó) középfokú iskola kilencedik évfolyamára jelentkeznek.

A központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsgán elért eredményt minden olyan középfokú iskola köteles elfogadni, amelyik előírta az írásbeli vizsgán való részvételt, függetlenül attól, a jelentkező melyik iskolában vett részt az írásbeli vizsgán.

A jogszabály részletezi az OH, valamint a központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsgát szervező középfokú intézmény vezetőjének vizsgaszervezési feladatait is.

Új eleme a rendeletnek a tehetséggondozó középiskola jogi szabályozása (39/K. §).

Tehetséggondozó középiskola az az iskola, amelyik

- a pedagógiai programját a miniszter által kiadott „Tehetséggondozó oktatási program” (pedagógiai rendszer) alapján készíti el, továbbá
- azoknak a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak, akik felvételt nyertek, legalább két évfolyamon keresztül felzárkóztató foglalkoztatást biztosít.

A tehetséggondozó középiskola feladata az is, hogy tehetség-kibontakoztató foglalkozásokat hirdessen az általános iskola hetedik és nyolcadik évfolyamára járó halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részére, amennyiben a költségvetési források vagy európai uniós támogatások a pénzügyi feltételeket ehhez biztosítják.

A tehetséggondozó középiskola kiválasztása - az Oktatási és Kulturális Minisztérium által kiírt - nyilvános pályázat útján történik, amelyet az OKM a honlapján köteles meghirdetni. A pályázatokat az e célra létrehozott bizottság bírálja el, a győztes pályázók nevét a minisztérium honlapján nyilvánosságra hozzák.

A tehetséggondozó középiskolával kapcsolatos előírásokat első alkalommal a 2009. évben szervezett felvételi eljárások során kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy addig az időpontig, ameddig nem kerül kiadásra és bevezetésre a „Tehetséggondozó oktatási program” (pedagógiai rendszer), azok a középfokú iskolák alkalmazhatják a tehetséggondozó középiskolára vonatkozó rendelkezéseket, amelyeknek a helyi tantervében adott tantárgy ismereteiből legalább öt tanítási év óta emelt szintű oktatás folyik, továbbá az alatt az időszak alatt az emelt szintű oktatásra az adott intézmény vonatkozásában első helyként benyújtott felvételi kérelmek száma meghaladta a felvehető létszám másfélszeresét, valamint a felvételi kérelmek elbírálásához az iskola előírta az írásbeli vizsgán való részvételt.

A felvételi eljárás felülvizsgálatához kapcsolódva lényegesen megváltoztak a rendelet 8. számú mellékletében található részletes eljárási szabályok is.

IV. A közoktatási adatszolgáltatással kapcsolatos tudnivalók

A Kt. 40. §-ának (5) bekezdésében leírtak szerint a közoktatási intézmény, továbbá a közoktatás feladatainak ellátásában közreműködő nem közoktatási intézmény köteles a közoktatási információs rendszer (a továbbiakban: KIR) adatbázisába bejelentkezni, és

adatokat szolgáltatni. Az adatszolgáltatás elmulasztása az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 142. §-ának (6) bekezdése alapján szabálysértési tényállást valósít meg. A szabálysértési eljárást az OH folytatja le.

1. OM azonosító

A közoktatási intézménytörzs és az OM azonosítóval kapcsolatos jelentéseket – beleértve a megszűnést és az új OM szám kérését is – a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról rendelkező 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 12/A. § és 12/B. § (5)-(6) bekezdéseiben leírtak szerinti formában, illetve mellékletekkel kell megküldeni az OH Közoktatási Információs Irodája címére (9001 Győr, Pf. 646.). Az új szám kiadása teljes körű adatszolgáltatással történik.

A beadvány az alábbi dokumentumokból áll össze:

a) helyi önkormányzat – beleértve a társulási formákat is – az általa működtetett intézmény esetén

- a Vhr. 3. számú mellékletében található 0010-es adatlapból (belépési nyilatkozat), 0012/ kezdetű adatlap(ok)ból (alaptevékenységként ellátható feladatok, úgymint az óvodai, iskolai stb. tartozik egy adatlap), 0013-as, (minden 0012-es adatlaphoz külön-külön ki kell tölteni). A helyi önkormányzati társulás esetén a 0011-es adatlapokból vagy a melléklet adatlapjait helyettesítő, a <http://www.kir.hu> honlapon előállítható „internetes adatlapból”,
- a törzskönyvi nyilvántartásba vételről szóló igazolásból és
- a közoktatási feladatot ellátó intézmény alapító okiratából.

b) nem helyi önkormányzat által alapított intézmény esetén

- a Vhr. 3. számú mellékletében található 0010-es adatlapból (belépési nyilatkozat), 0012/ kezdetű adatlap(ok)ból (alaptevékenységként ellátható feladatok, úgymint az óvodai, iskolai stb. tartozik egy adatlap), 0013-as, (minden 0012-es adatlaphoz külön-külön ki kell tölteni), vagy a melléklet adatlapjait helyettesítő, a <http://www.kir.hu> honlapon előállítható „internetes adatlapból”,
- a közoktatási feladatot ellátó intézmény alapító okiratából,
- valamennyi feladatellátási helyre kiadott jogerős működési engedélyből,
- valamint
- a fenntartói okiratokból.

A változásjelentés az alábbi adatokat érintheti:

E-mailcím, telefonszám, fax szám, az intézményvezető neve, az intézmény feladatellátási helyeinek címe, az alaptevékenység, a férőhelyek száma, az OM azonosító, az intézmény és a fenntartó neve. A változásjelentést a Vhr. 3. számú mellékletében található 0020-as adatlapon, vagy annak a www.kir.hu honlapon előállítható, illetve letölthető változatán lehet jelenteni. Elérési útvonal az internetes adatlaphoz: www.kir.hu/Intezmenytorzsz/Intezmenyi_adatok_modositasa. Az adatlapot eredeti cégszerű aláírással kell postai úton megküldeni. A Vhr-ben felsorolt okiratokat csak azoknak a módosulása esetén kell megküldeni.

A mellékleteket elegendő egyszerűsített másolatban beküldeni.

A változásjelentés az alábbi okiratokat érintheti:

a) a közoktatási feladatot ellátó intézmény alapító okiratát,

b) a nem helyi önkormányzat által fenntartott közoktatási feladatot ellátó intézmény esetén

- ha a fenntartó tevékenységét nem jogszabály felhatalmazása alapján látja el, a közoktatási szolgáltató tevékenység folytatására jogosító okiratot [pl. alapítvány esetén az alapító okirat, bírósági végzés],

- a nem helyi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézménynek a működéshez szükséges - jogerősítő záradékkal ellátott - határozatot, [több illetékesség esetén határozatokat],

- a nem helyi önkormányzat által fenntartott közoktatási feladatot ellátó intézmény esetén a nyilvántartásba vételről szóló - jogerősítő záradékkal ellátott - határozatot.

A változásjelentés a közoktatási feladatot ellátó intézmény megszűnésékor is fennáll. A megszűnt intézmény OM azonosítójának törlését a fenntartó vagy a fenntartó megbízásából az intézményvezető - költségvetési szerv esetén a törzskönyvi nyilvántartásból való törlést, egyéb esetekben a nyilvántartásból való törlésről szóló határozat jogerőre emelkedését követően, - nyolc napon belül köteles jelenteni a KIR részére. A törlési kérelemhez csatolni kell

a) helyi önkormányzat által fenntartott intézmény esetén

- a Vhr. 3. számú mellékletében található 0020-as adatlapot,
- az intézmény megszüntető okiratát és
- a törzskönyvi nyilvántartásból való törlésről szóló igazolást.

b) nem helyi önkormányzat által fenntartott intézmény esetén

- a Vhr. 3. számú mellékletében található 0020-as adatlapot,
- az intézmény megszűnéséről szóló jegyzői, főjegyzői jogerős záradékkal ellátott határozatot.

Az OM azonosítót bevonja az OH, ha a fenntartó megszüntette a közoktatási feladatot ellátó intézményét.

Szétválás esetén a székhely szerinti intézménynek visszaadható a korábban kiadott OM azonosító, az önállóvá vált intézmény részére pedig - az új belépőkre vonatkozó szabályok figyelembevételével - új azonosítót kell kiadni.

Két vagy több intézmény összevonása esetén a székhely szerinti intézmény OM azonosítója visszaadható, a többit be kell vonni.

Ha az intézményi átszervezéskor vagy fenntartó-váltáskor a közoktatási feladatot ellátó intézmény megszüntetésére nem került sor, új OM azonosító nem adható ki.

Az intézmény részben vagy egészben történő megszűnésekor a fenntartó vagy az általa megbízott személy köteles feladatellátási helyenkénti, alaptevékenységenkénti és pedagógus-munkakörben, illetve a nevelő- és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazotti munkakörben, a pedagógiai előadó vagy a pedagógiai szakértő munkakörben foglalkoztatottak szerinti bontásban tájékoztatást adni arról, hány álláshely megszüntetésére került sor, továbbá hány közalkalmazotti jogviszonyban, illetve munkaviszonyban történő foglalkoztatást, és milyen jogcím alapján szüntettek meg

2. Tanulói és alkalmazotti azonosító

Az azonosító számmal kapcsolatosban nyilvántartott adatokkal kapcsolatban is fennáll az intézményvezető adatszolgáltatási kötelezettsége. Az adatszolgáltatás lehet:

- új jogviszony létrehozásával kapcsolatban új szám megkérésével (például az általános iskola első évfolyamára belépők esetében),
- új jogviszony létrehozásával kapcsolatban új szám megkérése nélkül,
- a jogviszony megszűnésekor a kijelentési kötelezettséggel.

A zökkenőmentes tanév érdekében a tizenöt napos határidő megtartása elengedhetetlen.

Az adatkezelésről:

Az elmúlt időszak tapasztalatai alapján javasolt a nyilvántartott adatok ellenőrzése. A rendelkezésünkre álló információk alapján az intézmények által a KIR-be felvitt adatok számos esetben nincsenek összhangban az anyakönyvi kivonatban (személyi igazolványban) rögzített adatokkal. (Pl. ha a tanulónak két keresztnéve van, akkor mind a két nevet fel kell vinni a rendszerbe.) Az állandó lakcím, anya születéskori neve esetében is fordultak elő elírások. Az adatvédelmi törvényben leírtaknak való megfelelés érdekében fontos, hogy minden tanuló (alkalmazott) megismerje a 11 jegyből álló azonosítót. Ennek legegyszerűbb módja a KIR adatbázisából kinyomtatható igazolás átadása az érintett részére.

V. Fontosabb változások a pedagógusok foglalkoztatásában

A közoktatásról szóló törvényt módosító 2008. évi XXXI. törvény záró rendelkezései között található az a módosítás, amely az alapfokú művészetoktatási intézményben a pedagógus-munkakör betöltésének feltételeit érinti. A 17. § (1) bekezdésének kiegészített k) pontja értelmében az **alapfokú művészetoktatási intézmény előképző és alapfokú évfolyamain** – a művészeti tárgynak megfelelő szakirányú tanári vagy művész szakképzettség mellett – megfelelő végzettségnek és szakképzettségnek minősül a szakirányú tanítói szakképzettség is.

A közoktatásról szóló törvény 55. §-ának kiegészítése az **új elnevezésű magasabb vezető, vezető beosztásokról** rendelkezik, amelyet az tett szükségessé, hogy az utóbbi időszakban lezajlott átszervezések, összevonások révén a szokásosnál több tagintézményt tartalmazó, nagyobb közoktatási intézmények jöttek létre.

A fenntartónak lehetősége van arra, hogy a közoktatási intézmény vezetésével **főigazgatót** bízjon meg, ha a tagintézményei különböző településeken találhatók, vagy ha az egy településen működő többcélú intézmény tagintézményeinek száma meghaladja az ötöt, illetve ha a többcélú közoktatási intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeinek száma meghaladja az ötöt. Ezekben az esetekben a **tagintézmény, az intézményegység élére igazgató, óvodavezető bízható** meg. E rendelkezések alkalmazhatók akkor is, ha az intézmény alapító okirata szerint a felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám eléri az 1500 főt.

A főigazgatóra egyebekben az intézményvezetőre vonatkozó rendelkezések vonatkoznak, azzal az eltéréssel, hogy a munkáltatói jog gyakorlója dönthet úgy, hogy a főigazgató részére nem kell alkalmazni a kötelező óraszámra vonatkozó rendelkezéseket. Kimondja a módosítás, hogy az igazgatóra és az óvodavezetőre a szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegység vezetőjére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

- Fontos rendelkezést tartalmaz az 55. § új (4) bekezdése, amely szerint az intézményvezetők megbízásra benyújtott pályázat, a pályázattal kapcsolatosan – a törvény által véleményezésre jogosultak által – kialakított vélemény, a vélemény kialakításával kapcsolatos szavazás eredménye **közérdekből nyilvános adat**, amelyet a közoktatási intézmény honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni.
- A módosító törvény 17. §-a (3) bekezdésének h) pontja értelmében változott a tanítási időkeret meghatározása is: a munkáltató a pedagógusok munkáját „**legalább**” **kéthavi tanítási időkeret** kialakításával szervezi meg (1. számú melléklet Harmadik rész II/6.pont).

A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény végrehajtására kiadott **138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet módosításának tervezete** – amely egyeztetés alatt áll - egyrésztől megszünteti a külön feladatellátási terv készítésének kötelezettségét, másrésztől az „Új Tudás Műveltség Mindenkinék” Cselekvési Tervhez kapcsolódik.

A módosítás **hatályon kívül helyezi a feladatellátási terv készítésére** vonatkozó szabályt, az ide tartozó feladatok, kötelezettségek előírása munkatervi szabályozásba kerül, **ezzel jelentősen csökkentve az adminisztrációs terheket.**

Az „Új Tudás Műveltség Mindenkinék” Cselekvési Tervhez kapcsolódik a **pedagógusok jobb megbecsülését megalapozó ösztönző-rendszer** kialakítása, amelynek célja, hogy megteremtse a pedagógus-hivatás vonzóvá tételét a legtehetségesebb és legalkalmasabb fiatalok számára, a legnehezebb pedagógiai munkát végző pedagógusok fokozottabb, jobb megbecsülése, valamint a munkájukat magas színvonalon végző, kimagasló teljesítményeket elérő pedagógusok teljesítményének valódi elismerése.

2009-től – pályázat útján – **kiegészítő illetményben** részesülnek az Integrációs és Képességkibontakoztató Támogatás rendszerébe bekerült közoktatási intézményekben a **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nevelését-oktatását végző pedagógusok.** Az összeg a garantált illetmény 10-100 %-áig terjedhet, amelyről az intézmény vezetője dönt. A rendelet rögzíti a döntésnél figyelembe veendő szempontokat.

A **pályakezdő pedagógusoknak kiegészítő illetmény** jár, amelynek összege az egyetemet végzetteknel havi 32 000 forint, főiskolát végzetteknel havi 20 000 forint. A kiegészítő illetmény 21 éven keresztül illeti meg a pedagógusokat, amely 3 évenként fokozatosan csökkenve közelíti a középkorosztály garantált illetményéhez.

Kiegészítő illetményt kapnak a tervezet szerint a közoktatási intézmények vezetői havi 20 – 40 000 forint összegben. A kiegészítő illetményt az intézmény nagyságától függően, differenciáltan – a mindenkori közalkalmazotti pótlékalap százalékában – határozza meg a jogszabály.

A rendelet meghatározza, mely időpontoktól kell első ízben alkalmazni az egyes kiegészítő illetményekre vonatkozó rendelkezéseket, és megállapítja a pályakezdő pedagógusok kiegészítő illetményének összegét az első hét fizetési fokozatban.

VI. A normatív költségvetési hozzájárulások igénylésének 2008. szeptember 1-jétől bekövetkező változásairól

1. A teljesítmény-mutató alapú finanszírozás 2008. szeptember 1-jétől a költségvetési törvény értelmében kiterjed az alapfokú művészetoktatásra, a kollégiumi, externátusi nevelésre, ellátásra, a napközis vagy tanulószobai foglalkozásra, illetve az iskolaotthonos nevelésre, oktatásra. Ezen feladatok tekintetében a számítás alapját szintén a közoktatási törvényben meghatározott oktatás-szervezési paraméterek képezik, melyeket a költségvetési törvény részletez (3. sz. melléklet 15. e)-g) pontok és a Kiegészítő szabályok 10. f) pontja). Mindemellett az óvodai nevelés, iskolai oktatás, szakképzés elméleti képzés tekintetében 2007/2008-as évre meghatározott paraméterek is szigorodnak az új tanévben.

2. Az intézményi társulások által fenntartott óvodába, általános iskolába járó gyermekek, tanulók támogatását a 2008-ban megalakuló társulások esetén az 5-8. évfolyamokon együttesen a közoktatási törvény 3. sz. mellékletében meghatározott átlaglétszám 75%-át kell teljesíteni (17 fő). Így a 2008. július-augusztus hónapokban létrehozott társulások intézményeinek már ezen feltételeknek kell megfelelniük. A már működő intézményi társulások esetén csak az 5. évfolyamon kell a közoktatási törvény átlaglétszám-feltételeinek 60%-át (14 fő) teljesíteni. (3. sz. melléklet 16.6.2. pont).

3. 2008. szeptember 1-jétől lehet igénybe venni a „kollégiumi, diákotthoni lakhatási feltételek megteremtése” megnevezésű új kiegészítő normatív hozzájárulást a 3. sz. melléklet 17.3. pontja szerint.

4. A költségvetési törvény 8. számú melléklet IV. részében, a többcélú kistérségi társulások támogatásánál a fajlagos összegek az előző évhez képest úgy változnak 2008 szeptemberétől, hogy az intézményi társulás által fenntartott intézményekbe bejáró óvodás és 1-4. évfolyamos tanulók után 74 000 forint/fő/év, az 5-8. évfolyamos tanulói után 80 000 forint/fő/év támogatás vehető igénybe.

A bejáró gyermekek, tanulók után járó támogatásnál a 20 000 fő lakosságszám feletti települési önkormányzatok esetén a bejáró gyermekek után az alap-hozzájárulás abban az esetben vehető igénybe, ha a bejáró gyermek, tanuló lakóhelye az intézményi társulásban részt vevő településen van.

5. Az iskolabusszal utaztatott gyermekek, tanulók után járó támogatásnál 2008 szeptemberétől figyelembe lehet venni a külterületen lakó gyermekeket, tanulókat, akiknek az utazását szervezett keretek között biztosítják iskolabusszal vagy iskolabusz-szolgáltatással (8. sz. melléklet IV. rész 2.2.1. b) pont). Az iskolabusszal utaztatott gyermekek, tanulók után igénybe vehető támogatás mértéke 2008 szeptemberétől 74 000 forint/fő/év összegre csökkent.

6. A tagintézményi támogatásnál a 2008. szeptember 1-jét követően a fajlagos összeg 74 000 forint/fő/év összegre növekszik.

7. A kistérségi tagintézményi támogatásnál pedig 2008 szeptemberétől a támogatás kétszerese vehető igénybe azon gyermekek, 1-4. évfolyamos tanulók után, akik a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről szóló 240/2006. (XI. 30.) Korm. rendelet által meghatározott településeken működő, a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 39/E. §-ában meghatározott feltételeket teljesítő tagintézményekbe járnak és integrációs nevelésük 5. évfolyamtól biztosított.

8. A kistérségi közoktatási feladatok támogatásának feltétele 2008. szeptember 1-jétől, hogy a többcélú kistérségi társulás rendelkezzen elfogadott kistérségi intézkedési tervvel, mely a közoktatási feladatok ellátásában részt vevő települések tekintetében tartalmazza mindazt, amit az önkormányzati intézkedési tervnek a közoktatási törvény 85. § (4) bekezdésében foglaltak szerint tartalmaznia kell.

9. Az átlaglétszám-feltétel felmenő rendszerben történő emelése következtében a 2008/2009. tanévtől az iskolákban minden évfolyamon 75%, ettől eltér a 10 000-nél nagyobb lakosságszámú önkormányzat tagságával társulásban fenntartott intézmény ott az 5-6. évfolyamokon az átlaglétszám-feltétel 100%-át a többi évfolyamon a 75%-át kell teljesíteni a támogatás igényléséhez.

Az átlaglétszám-feltétel a közoktatási törvény 3. sz. mellékletében meghatározott átlaglétszám 75%-a esetén (1-4. évfolyamnál) 16 fő, (5-8. évfolyamnál) 17 fő, az említett önkormányzatok esetében 100% esetén (5-6. évfolyamnál) 23 fő.

VII. Az oktatás tartalmi szabályozásának újdonságai

1. A Nat aktuális kérdései

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet módosítására elsősorban a tanulói esélyegyenlőség segítése, a korai szelekció megakadályozása érdekében került sor, de a módosítás másik célja, hogy meghatározzuk a Nemzeti alaptantervben a „kompetencia alapú tananyag” fogalmát, hogy ezzel is támogassuk, kijelöljük az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Programja keretei között meginduló fejlesztések szakmai irányait, ezek során is majd igazodva a jelen Nat módosításban alkalmazott „kompetencia alapú tananyag” szöveghez, annak tartalmához. A későbbiekben több kompetenciaterület fejlesztése, kimunkálása is megvalósul majd az ÚMFT-TAMOP keretei között.

2. Új kerettantervek:

A közoktatás rendszerében az egyik legfontosabb szempont, hogy csökkenjenek a gyermekek, a tanulók esélyei közötti különbségek. A Kt. nagyobb hangsúlyt helyez a tanulók képességének, tehetségének kibontakoztatására, ezért megnövelte az iskolai oktatás korai szakaszában a készségek, képességek fejlesztését szolgáló nem szakrendszerű oktatásra fordítható időkeretet. A kihirdetés előtt álló, **a nem szakrendszerű nevelés-oktatás kerettanterve** a fenti feladat végrehajtásában támogatja az intézményeket.

A Nemzeti alaptanterv 2007. évi módosítása a kulcskompetenciák fejlesztését az oktató-nevelő munka alapfeladatákként határozta meg. A tradicionális tantárgyszerkezetben, az évszázados iskolai munkarendben, a tanulási aktivitást nélkülöző tanulásszervezési eljárásokkal működő iskola nem kedvez a szemléletváltásnak. Szükség van az iskola hagyományos működési mechanizmusainak átalakítására, a differenciáltabb, hatékonyabb tanulásszervezésre, az eredményesebb nevelésre. Ehhez nyújt módszertani segítséget a helyi környezethez való adaptálás lehetőségével a kihirdetés előtt álló **Kerettanterv az egységes, iskolaotthonos, szakaszos (epochális) oktatáshoz.**

3. 2010-től a középiskolákban az iskola kötelezettsége az azt igénylő tanuló számára az angol nyelv tanulásához a feltételek biztosítása

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. 133. § (2) bekezdése alapján az iskolának először a 2010/2011. tanévtől kell lehetővé tenni a felkészülést az angol nyelv elsajátítása céljából. A 2006. évi LXXI. tv. 3. §-ával megállapított Kt. 11. § (1) bekezdés b) pontja alapján „*a tanuló joga különösen, ... hogy válasszon a választható tantárgyak, foglalkozások közül; a középiskolában – jogszabályban meghatározottak szerint – az angol nyelv elsajátításához felkészülési lehetőséget kapjon;*”. Ez a szabályozás nem teszi „kötelezővé” a középiskolában az angol nyelv tanulását, de a tanuló igénye alapján ahhoz a Nat-ban meghatározottak szerint segítséget kell kapni a középiskolától. A közoktatási törvény fent idézett paragrafusához kapcsolódik a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításának (202/2007. (VII.31.) Kormányrendelet) 9/A. §-a. E szerint „*A középiskola a tanulói részére az angol nyelv elsajátításához szükséges felkészülés lehetőségét biztosíthatja tanórai foglalkozás megszervezésével, tanórán kívüli foglalkozás megszervezésével, másik középiskolával kötött megállapodás keretében, egyéni felkészülés megszervezésével és ahhoz kapcsolódó feltételek és konzultáció biztosításával.*”

A 2010/2011-es tanévkezdéséig megvan a lehetősége annak, hogy az iskolák átgondolják és megtervezzék nyelvoktatási programjaikat, felmérjék a tanulói/szülői igényeket, és megteremtsék az igények alapján kialakítható nyelvoktatás feltételeit, figyelemmel a fenti feladatokra.

VIII. A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátását érintő változások

1. A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenessége

2007. március 31. – december 31. között került sor a pszichés fejlődés zavara miatt sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók hivatalból elrendelt felülvizsgálatának lefolytatására.

A felülvizsgálat alapján készített szakvélemények megállapították:

a) a sajátos nevelési igény fennállását

aa) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenessége miatt [a továbbiakban: SNI-a)],

ab) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenessége miatt;

b) a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség fennállását.

2008. szeptember 1-jétől a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulók [a továbbiakban:

SNI-b)] iskolai fejlesztő foglalkoztatásra jogosultak [Kt. 30. § (7) bekezdés].

Az iskolai fejlesztő foglalkozásnak – a szakértői és rehabilitációs bizottság által készített szakvéleményben foglaltak szerint a Kt. 52. § (6) bekezdésének b) pontjában meghatározott időkeretben történő - megszervezéséért a nevelési-oktatási intézmény vezetője felelős [Kt. 35. § (4) bekezdés].

A jogszabályi változás nem érinti az egységes gyógypedagógiai módszertani intézményekkel, az egységes pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény történő együttműködés lehetőségét. A Kt. 33. § (11)-(12) bekezdése alapján ezek az intézmények a sajátos nevelési igényű

gyermek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval együtt történő nevelésének, oktatásának segítségével közreműködhetnek az utazó szakember hálózat működtetésével. Természetesen elsődlegesen mindig a fejlesztő foglalkoztatásban részesítendő gyermekek, tanulók szakvéleményében meghatározottakat kell vizsgálni, s a fejlesztés formáját, a fejlesztésben részt vevő szakembereket annak megfelelően szükséges kiválasztani.

Az SNI-b) tanulók iskolai fejlesztő foglalkozások tervezését, szervezését, dokumentálását a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról szóló 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet (a továbbiakban: R.) 26/B. §-a az alábbiak szerint szabályozza:

- Az iskolai fejlesztő foglalkoztatás heti időkeretét nyolc fős csoportokra kell meghatározni oly módon, hogy az ellátásra jogosult tanulók számát elosztják nyolccal.
- A csoportra jutó időkeret akkor is felhasználható, ha az osztás alapján a csoportban nincs nyolc tanuló.
- Ha a csoportot több különböző évfolyamra járó tanulókból szervezik meg, és az egyes évfolyamokra a Kt. 52. §-ának (3) bekezdése eltérő mértékű heti kötelező tanórai foglalkozást állapít meg, a fejlesztő foglalkoztatás heti időkeretét a magasabb évfolyamra megállapított heti kötelező tanórai foglalkozás alapján kell meghatározni.
- Az iskolai fejlesztő foglalkoztatás egyéni fejlesztési terv alapján történik, dokumentációja a központilag kiadott egyéni fejlődési lap (a külv. nyomtatványszáma: Tü. 356. r.sz. a belv. nyomtatványszáma: Tü. 357. r.sz.).
- Amennyiben a vizsgálat idején tapasztalt állapot, és az annak alapján javasolt fejlesztési cél elérését szolgáló fejlesztő terápia, az annak végzésére jogosult szakember végzettsége és szakképzettsége azonos, az iskola SNI-a) és az SNI-b) tanulói részére biztosított
  - o iskolai fejlesztő foglalkoztatás,
  - o az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásközös csoportban is megszervezhető. Közös csoport szervezése esetén a fejlesztést csak gyógypedagógus láthatja el, tekintettel arra, hogy a rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás megtartására a Kt. 30. § (11) bekezdése alapján gyógypedagógus jogosult.

Az SNI-b) tanulók fejlesztő foglalkoztatásának ellátására – amennyiben ezt a szakértői vélemény javasolja vagy lehetővé teszi – a gyógypedagógus mellett más, a megfelelő kompetenciákkal rendelkező szakember - pl. pszichológus, fejlesztő pedagógus, a fejlesztési cél megvalósításához szükséges kompetenciákat szakirányú továbbképzés keretében elsajátított pedagógus stb.- is megbízható.

2. A szakértői vizsgálat iránti kérelem, az intézmény kijelölése

- A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenessége vagy enyhe értelmi fogyatékoság vélelmezése esetén a nevelési- oktatási intézmény a szakértői és rehabilitációs bizottság által történő vizsgálatra csak abban az esetben tehet javaslatot, ha a gyermek, tanuló vizsgálatára a nevelési tanácsadás keretében már sor került [R. 12. § (3) bekezdés].
- A szakértői és rehabilitációs bizottság a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló részére nem jelölhet ki olyan nevelési-oktatási intézményt, amellyel a vizsgálatában részt vevő szakemberek közül bármelyik foglalkoztatási jogviszonyban áll [R. 14. § (8) bekezdés].

IX. A nem szakrendszerű oktatás megszervezése

A Kt. 133. § -ának (1) bekezdése alapján, az ötödik évfolyamon első ízben a 2008/2009. tanévben, majd azt követően az ötödik - hatodik évfolyamokon felmenő rendszerben kell megszervezni a nem szakrendszerű oktatást.

A tanév rendjéről szóló rendelet szerint 2009. február 1. és április 30. között szakmai ellenőrzés keretében reprezentatív mintavétel útján kell elvégezni a nem szakrendszerű oktatásra való felkészülés, továbbá a nem szakrendszerű oktatás megszervezésének a vizsgálatát az általános iskolákban.

Milyen szempontokat kellett átgondolni a felkészülés időszakában?

- Az oktatásszervezés hazánkban általánosan elterjedt gyakorlatán változtatott a Kt-t módosító 2003. évi LXI. törvény, amely előírta, hogy a kötelező tanórai foglalkozások 25-50%-ában nem szakrendszerű oktatást kell szervezni az 5-6. évfolyamokon.
- A Kt. 2006. évi módosítása a *nem szakrendszerű* oktatásra az 5.-6. évfolyamokon felhasználható időkeretbe bevonta a kötelező tanórai foglalkozások mellé a nem kötelező tanórai foglalkozásokat is.
- Az iskoláknak a helyi tantervükben kellett meghatározni, hogy a kötelező és nem kötelező időkeret mekkora hányadát fordítják szakrendszerű és mekkora hányadát *nem szakrendszerű* oktatásra – a törvényben meghatározott keretek között.
- A kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozásokra rendelkezésre álló időkeret fennmaradó 75-50%-ában pedig a korábbi évek gyakorlatához képest csökkent időben kezdődhet el, illetve folytatódhat a tantárgyi (szakrendszerű) tanítás az 5. és a 6. évfolyamon.

Hogyan módosult a helyi tanterv tartalma?

- Sem a tanulás-szervezési eljárásokban, sem a tanítási módszerek kiválasztásában, sem abban a kérdésben, hogy inkább tanítók vagy inkább tanárok tanítsanak, nem foglalt állást a Kt., hiszen nyilvánvaló, hogy minden iskola más összetételű, eltérő képességű tanulókkal rendelkezik, épp ezért semmiképp sem indokolt minden iskolára egységesen kötelező szervezési időkereteket és oktatásszervezési, pedagógiai-módszertani előírásokat megszabni.
- Egységes elvárás ugyanakkor a Nat tanulási esélyegyenlőség segítése tartalmának, továbbá a Nat-ban a nem szakrendszerű oktatásra vonatkozó résznek való megfelelés.

Ennek értelmében minden intézményben kötelezettség:

- az 1-6. évfolyamon a kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása, a folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés megvalósítása,
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése a nevelés-oktatás egész folyamatában,
- adaptív tanulás-szervezési eljárások alkalmazása,
- az adott tanulócsoport szintjén egységes, ám differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

- A nem szakrendszerű oktatás keretei között nincs szükség feltétlenül az átadásra kerülő ismeretrendszerek tantárgyi tagolására, így lehetővé válik, hogy az iskolai oktatás ezen szakaszában, nagyobb lehetőséget kapjon az alapvető készségek, képességek fejlesztése.
- A törvényi szabályozás alapján a helyi tanterv az évisméltésre vonatkozó korlátozást a nem szakrendszerű oktatás keretében a hatodik évfolyam végéig érvényesítheti.

Az alapozó szakasz funkciója elsősorban az iskolai tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák, képesség együttesek megalapozása. Ebben a szakaszban történik az iskolai tudás és a tanítás folyamatának erőteljes tagolódása, amely megköveteli az ilyen típusú tanuláshoz szükséges és ehhez rendeződő képességnyalábok, kompetenciák célzott megalapozását.

Az iskolának értelmeznie, illetve újra kell definiálnia szerepét, hogy támogatást adhasson növendékeinek, illetve segítse őket abban, hogy ne legyenek kiszolgáltatottak, hogy képesek legyenek önállóan és tudatosan adekvát válaszokat keresni életproblémáik megoldásához. Ehhez elengedhetetlen, hogy az iskola tanítás-tanulásszervezési formái rugalmasabbak és adekvatabbak legyenek a tanítási tartalmakhoz, a tanulók életkori sajátosságaihoz, valamint, hogy az ismeretközvetítés- és feldolgozás mikéntje, azaz a tanulás-tanítás módszerei, eljárásai, technikái és eszközei nagyobb teret adjanak a tanulók részvételének és önkifejezésének.

X. Az iskolai tankönyvellátás és tankönyvtámogatás a 2008/2009. tanévben

A 2008/2009. tanévben főszabály, hogy tankönyvként csak az a könyv hozható forgalomba, amelyet külön jogszabályban meghatározott eljárás alapján tankönyvvé nyilvánítottak és szerepel a tankönyvjegyzéken.

A 2008/2009. évi közoktatási tankönyvjegyzék három részből áll. A tankönyvvé nyilvánítási határozattal és az árkorlát figyelembevételével kialakított áron jegyzékre vett tankönyvek alkotják az első részt. A jegyzék második részében azok a tankönyvek találhatóak meg, amelyeket az oktatásért felelős miniszter által meghatározott összeghatárt meghaladó fogyasztói áron hoznak forgalomba. A harmadik rész azokat a könyveket tartalmazza, amelyeket a tankönyvvé nyilvánítási eljárás befejezése előtt a tankönyvekre vonatkozó eljárás szerint forgalmaznak a kiadók.

2008. január 1-jétől az iskolák kizárólag a hivatalos tankönyvjegyzékről, az árkorlátot meghaladó tankönyvek jegyzékéről, valamint a könyves jegyzékről rendelhetnek az iskolai tankönyvrendelés keretében.

A pedagógus által a tanítási-tanulási folyamathoz megkívánt könyvek, tankönyvek köre azonban ennél szélesebb. A pedagógust megilleti az a jog, hogy a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az általa alkalmazni kívánt tankönyveket és más tanulmányi segédleteket. Ennek a választásnak azonban biztosítania kell, hogy az esélyegyenlőség érdekében a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény 8. § (4) bekezdésében meghatározott tanulók ezeket a tankönyveket is térítésmentesen kapják meg az iskolától.

A hivatkozott jogszabály szerint az iskolától történő tankönyv-kölcsönzés, napköziben, tanulószobában elhelyezett tankönyvek igénybevétele, használt tankönyvek biztosítása,

illetőleg tankönyvek megvásárlásához nyújtott pénzbeli támogatás útján minden olyan tanuló részére, aki

a) tartósan beteg,

b) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,

c) pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar),

d) három- vagy többgyermekes családban él,

e) nagykorú és saját jogán családi pótlékra jogosult,

f) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

A tankönyveket ingyenesen kell biztosítani.

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő - nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő - ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett tanuló után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

A tanulók tankönyvellátásához általános támogatásként 1000 forint/fő/év igényelhető. Az ingyenes tankönyvellátáshoz a központi költségvetés 10 000 forint/fő/év normatív támogatást nyújt. A tankönyvválasztásnál figyelemmel kell lenni a Kt. 19. § (3) bekezdésére, amely szerint tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

XI. A kedvezményes gyermekétkeztetés, egyéb szociális juttatások

1. A kedvezményes gyermekétkeztetés

A Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény 3. sz. mellékletének 17. pontja alapján az óvodában, az iskolában nappali rendszerű oktatásban, továbbá kollégiumban részt vevő gyermekek, tanulók után támogatás igényelhető, akik a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 148. § (5) bekezdése alapján 50%-os normatív étkezési térítési-díj kedvezményt vagy ingyenes étkeztetést biztosít.

Az **óvodás, 1-5. évfolyamon** nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő **és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek** után az intézményi térítési díj **100%-át** kedvezményként kell biztosítani.

Az e körbe nem tartozó, de

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek és tanulók után,
- a három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként,
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekek, tanulók után

az intézményi térítési díj **50%-át** kell biztosítani.

Ezen gyermekek után csak egy jogcímen vehető igénybe hozzájárulás.

Nem jár a tanulónak kedvezmény azon étkeztetésére, amely kedvezményre - a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött - tanulói szerződése alapján már jogosult.

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő - nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő - ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

A gyermek lakóhelye szerint illetékes önkormányzat, illetve - ha a gyermek közoktatási intézményben részesül étkezésben - a nevelési-oktatási intézmény vezetője - a fenntartó által megállapított szabályok keretei között - a gyermek egyéni rászorultsága alapján további gyermekenkénti kedvezményt állapíthat meg.

Közös háztartásban élőként kell figyelembe venni:

- a tizennyolc éven aluli,
- a huszonöt évesnél fiatalabb, közoktatásban nappali rendszerű oktatásban részt vevő, illetve felsőoktatásban nappali tagozaton tanuló, valamint
- az életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermekeket.

A központi költségvetésből lehívható hozzájárulás fajlagos összege **55 000 forint/fő/év**. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő **5. évfolyamos** általános iskolás tanulók esetén **16 000 forint/fő/év**.

2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A kedvezményre jogosult, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 135%-át,

- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel egyéb, a törvényben meghatározott feltételeknek;

b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 125%-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság lehetőséget biztosít a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, a pénzbeli támogatások (évi két alkalommal), az ingyenes tankönyvnek, egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A kedvezményre való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

3. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A települési önkormányzat képviselő-testülete a gyermeket a rendeletében meghatározott mértékű rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

4. Pénzbeli támogatás

A helyi önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- 2008. július 1-jén fennáll, július hónapban 5500 forint, továbbá ha
- 2008. november 1-jén fennáll, november hónapban 5500 forint

pénzbeli támogatást állapít meg gyermekenként.

5. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámja jogosult, aki

- a gyermek tartására köteles és
- nyugellátásban vagy baleseti nyugellátásban vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban (rendszeres szociális járadék, átmeneti járadék) vagy időskorúak járadékában részesül.

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás havi összege gyermekenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22%-a, 2008-ban 6270 forint.

A jegyző annak a gyámul kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultsága

- 2008. július 1-jén fennáll, július hónapban 8000 forint, továbbá ha
- 2008. november 1-jén fennáll, november hónapban 8000 forint.

pótlékot állapít meg gyermekenként.

6. Családi pótlék

A gyermek nevelési, iskoláztatási költségeihez az állam havi rendszerességgel járó családi pótlékot nyújt.

Családi pótlékra jogosult:

- a vér szerinti, az örökbe fogadó szülő, a szülővel együtt élő házastárs,
- az a személy, aki a saját háztartásában nevelt gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van (a továbbiakban együtt: szülő),
- a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám, továbbá az a személy, akihez a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 72. §-ának (1) bekezdése alapján a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték
  - a) a még nem tanköteles,
  - b) tankötelezettsége megszűnéséig a tanköteles,
  - c) az általános iskolai, középiskolai, szakiskolai tanulmányokat folytató (legfeljebb 23. életévének betöltéséig) saját háztartásában nevelt gyermekekre tekintettel;
- a vagyonkezelői joggal felruházott gyám, illetőleg a vagyonkezelő eseti gondnok a gyermekotthonban, a javítóintézetben nevelt vagy a büntetés-végrehajtási intézetben lévő gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermek (személy) után;
- szociális intézmény vezetője az intézményben elhelyezett gyermekekre tekintettel;
- a tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy, feltéve, ha utána tizennyolcadik életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítottak;
- a gyámhivatal által a szülői ház elhagyását engedélyező határozatban megjelölt személy, amennyiben a b)-c) pontokban meghatározott feltételek valamelyike fennáll.

Családi pótlékra saját jogán jogosult:

18. életévét betöltött, tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy,
- az a közoktatási intézményben tanulmányokat folytató személy,
  - akinek minkét szülője elhunyt,
  - akinek a vele egy háztartásban élő hajadon, nőtlen, elvált vagy házastársától különélő szülője elhunyt,
  - aki kikerült az átmeneti vagy tartós nevelésből,

- akinek a gyámsága nagykorúvá válása miatt szűnt meg.

Az ellátás havi összege 2008-ban:

Egy gyermekes család esetén:	12 200.- Ft
Egy gyermeket nevelő egyedülálló esetén:	13 700.- Ft
Két gyermekes család esetén (gyermekenként):	13 300.- Ft
Két gyermeket nevelő egyedülálló esetén (gyermekenként):	14 800.- Ft
Három vagy többgyermekes család esetén (gyermekenként):	16 000.- Ft
Három vagy több gyermeket nevelő egyedülálló esetén (gyermekenként)	17 000.- Ft
Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek esetén:	23 300.- Ft
Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket egyedül nevelő esetén:	25 900.- Ft

Magasabb összegű családi pótlékra jogosult az a 18 évesnél fiatalabb gyermek, aki az 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendeletben meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul.

A hatályos szabályok szerint azok a közoktatási intézményben tanulmányokat folytató nagykorú személyek, akik tartós betegségük miatt a 18. életévük betöltéséig magasabb összegű családi pótlékban részesültek, a 18. életévük betöltése után - 67%-os munkaképesség-csökkenés hiányában - már nem magasabb összegű családi pótlékra, hanem azzal azonos összegű családi pótlékra jogosultak. Annak érdekében, hogy ez a személyi kör más, a magasabb összegű családi pótlékban való részesülés feltételéhez kötött ellátásokhoz (például alanyi közgyógyellátás, utazási kedvezmény) hozzájusson, a módosítás kimondja, hogy az ilyen összegű családi pótlék a magasabb összegű családi pótlékkal egy tekintet alá esik. A módosítás összefügg a családi pótlékra jogosult személyi kört érintő további változásokkal.

Az ellátás havi összege:

- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén **23 300** forint,
- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után **25 900** forint,
- 18 éven felüli tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy esetén **20 300** forint.

XII. A tanköteles korú nem magyar állampolgárok magyar nyelvre történő oktatásának állami támogatása

Magyarország európai uniós tagságával megnőtt azoknak a külföldi állampolgárságú tanulóknak a száma, akik hazánkban kívánják tanulmányaikat folytatni. Legnagyobb számban továbbra is magyar anyanyelvű tanulók érkeznek a környező országokból, azonban nő az egyéb országokból érkező, magyarul nem tudó tanulók száma is. Magyar nyelvi képzésükre a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 37. §-a biztosít lehetőséget, jogszabályi háttérrel teremtve a felzárkóztató foglalkozások megszervezéséhez.

A nem magyar ajkú tanulók magyar nyelvre történő oktatásának finanszírozásával kapcsolatosan az esélyegyenlőséget, felzárkóztatást segítő támogatások igénylésének, döntési

rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló, 9/2008. (III. 29.) OKM rendelet pályázati lehetőséget biztosít.

A pályázat benyújtásának határideje 2008. szeptember 5., a pályázat benyújtásának feltételeit a rendelet részletesen szabályozza. A támogatást az önkormányzati fenntartókon kívül a közoktatási feladatot ellátó nem állami, nem önkormányzati intézmények fenntartói is igényelhetik.

XIII. Az esélyegyenlőség megteremtését célzó intézkedések

1. Integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés és óvodai fejlesztő program szervezésének támogatása

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat oktató iskolák immár hatodik tanév óta **integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés** megszervezése esetén külön forrás lehívására jogosultak.

A szakmai követelményeket a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 39/D. és 39/E. §-a szabályozza, amely néhány ponton módosult.

- A főbb változások nyomán a 2008/2009-es tanévre képesség-kibontakoztató támogatás kizárólag általános iskolában és szakiskolában volt igényelhető.
- A korábbiakkal ellentétben integrációs felkészítés az általános iskola mellett a középiskola kilencedik évfolyamán is indítható, felmenő rendszerben.

A rendelet megengedi, hogy amennyiben az általános iskola az integrációs felkészítést nem tudja egyszerre minden osztályban bevezetni, a 2008/2009. tanévtől integrációs felkészítést indíthat az első évfolyamán, ezt követően felmenő rendszerben, a többi évfolyamon pedig képesség-kibontakoztató felkészítést szervezhet.

A szabályozás lehetővé teszi továbbá az integrációs felkészítés után járó támogatás igénylését abban az esetben is, ha két olyan osztály van, ahol a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók osztályon belüli aránya meghaladja az 50%-ot, de nem éri el a 70%-ot. (A további arányszámokra vonatkozó részletes szabályokat a Rendelet tartalmazza.)

Óvodai fejlesztő program szervezésének támogatására már második alkalommal nyílik lehetőség, amennyiben az intézmény a miniszter által kiadott Óvodai Integrációs Program szerinti foglalkozást biztosít. A támogatás abban az esetben volt igényelhető, ha 2008 szeptemberében az óvoda körzetében élő, három éves korú halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek legalább hetven százaléka vesz részt óvodai nevelésben, továbbá ha az óvodában a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya eléri a tizenöt százalékot.

2008-ban a fenti forrásokat az esélyegyenlőséget, felzárkóztatást segítő támogatások igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 9/2008. (III. 29.) OKM rendelet alapján lehetett igényelni.

A rendelet értelmében nem nyerhetnek támogatást azon intézmények, amelyek fenntartója megsértette az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt, s az igénylés benyújtását megelőző 3 éven belül bíróság vagy más hatóság azt jogerősen megállapította. A támogatás továbbá csak akkor igényelhető, ha a fenntartó iskolai körzethatárait a Kt. 66. § (2) bekezdésének megfelelően, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzetek közti egyenletes elosztásával alakította ki.

A támogatást elnyert fenntartóknak és a támogatásban részesülő intézményeknek **2008. szeptember 30-áig** együttműködési megállapodást kell kötniük az Országos Oktatási Integrációs hálózattal és az OKM Támogatáskezelővel.

2. Halmozottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programja

A Rendelet 39/H. §-a rendelkezik a Halmozottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programjáról (a továbbiakban: Program). 2008 szeptemberétől ugyanis hangsúlyosabbá válik a szakiskolai feladatok ellátása, tanulónkénti támogatási összeg kapcsolódik a szakiskolai tevékenységhez is.

A Program a 2007/2008-as tanévben indult három kollégium részvételével. Célja, hogy esélyt teremtsen egy piacképes szakma megszerzésére azoknak a halmozottan hátrányos helyzetű, 8. osztályt végzett fiataloknak, akik a Programban való részvétel nélkül nagy valószínűséggel nem jutnának el a szakképesítés megszerzéséig. A Program a kezdetektől fogva épít a kollégiumok és a szakiskolák együttműködésére, aktív szerepvállalására, azonban a szakiskolák támogatására a 2007/2008-as tanévben külön pénzügyi keret nem állt rendelkezésre. A Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény 2008. szeptember 1-jétől azonban 360 000 Ft/fő/év fajlagos összeget biztosít azon szakiskolák számára, amelyek olyan szakiskolai tanulókat nevelnek-oktatnak, akik a Programban részt vesznek. A Rendelet új 39/H. §-ának (8)-(15) bekezdései rögzítik a Program indításának rendjét.

3. Megújult az Útravaló Ösztöndíjprogram

A 2008/2009-es tanévben ismét kiírásra kerül az Útravaló Ösztöndíjprogram őszi beadási határidővel. A 2005/2006-os tanévben indult, a 4 elemből álló ösztöndíjprogram célja a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók támogatása, valamint a természettudományok iránt érdeklődő diákok tehetséggondozása. Az éves szinten benyújtott pályázatok magas száma azt mutatja, hogy a program valós igényekre válaszol. Jelenleg mintegy 20 000 diák és mentoraik részesülnek ösztöndíjban.

A 2008-as pályázati kiírás alkalmával a korábbi évekhez képest újdonságnak számít, hogy a közoktatási intézmények tanulónként 2000 Ft/tanév, intézményenként maximum 200 ezer Ft/tanév támogatásban részesülhetnek az Ösztöndíjprogram adminisztrációjának intézményen belüli lebonyolításáért.

Az „Út a középiskolába” program új eleme lesz, hogy az oktatási és kulturális miniszter által kiírt pályázaton *Tehetséggondozó középiskola* címet elnyert középiskolák pedagógusai a halmozottan hátrányos helyzetű 7. és 8. osztályos általános iskolai tanulók mentoraként kiemelt ösztöndíjban részesülhetnek.

4. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodáztatására irányuló szabályozás

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodáztatásával kapcsolatban - korábbi rendelkezés alapján - fontos felhívni a figyelmet arra, hogy a fenntartó 2008. szeptember 1-jétől köteles gondoskodni arról, hogy a **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek három éves koruktól igénybe tudják venni az óvodai nevelést.** (A halmozottan hátrányos helyzetű státusról a jegyző jogosult rendelkezni a 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet 12/H. §-ban foglaltak alapján.)

Az óvodai felvételtől hozott döntést az óvoda vezetőjének írásba kell foglalnia.

Az óvodai felvételi eljárással kapcsolatban gyakran vetődik fel az a kérdés, hogy az óvoda vezetője jogosult-e arra, hogy azon óvodás korú gyermeket, akinek szülője/szülei otthon tartózkodnak (*munkanélküli, Gyes, Gyed, főállású anya, stb.*):

- kizárja az óvodai felvétel alól, vagy
- a felvétel alkalmával a szülőt munkáltatói igazolás bemutatására kötelezze, vagy
- a jogviszony létesítésével 4-5 órában korlátozza a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások idejét, az óvodai ellátást.

Az óvoda vezetője az óvodás korú gyermek óvodai jogviszonya létesítésekor nem rendelkezik olyan hatáskörrel, amely feljogosítaná őt arra, hogy a napközbeni ellátásra való jogosultság tárgyában vizsgálja a gyermeknevelési támogatásról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény és a 233/1998. (XII. 30.) Korm. rendeletben foglalt kritériumoknak való megfelelést, vagy a gyermek óvodai jogviszony létesítéséhez a szülőtől munkáltatói igazolást kérjen.

Az óvodai jogviszony létesítésével kapcsolatban hívjuk fel a figyelmet a Kt. azon szabályozására is (65. § (1) bek.), miszerint az újonnan jelentkező (felvétel, átvétel) gyermekek fogadása az óvodai nevelési évben folyamatosan történik. A nevelési év a Kt. 121. § -ának 24. pontja értelmében az óvodában szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tartó időszakra vonatkozik.

5. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodáztatásának támogatására irányuló szabályozás

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodáztatásának kiterjesztéséhez olyan források biztosítására (*óvodáztatási támogatásra*) vonatkozó szabályozás lépett hatályba, amely kizárhatja annak lehetőségét, hogy a szegény gyermekek az óvodai hozzájárulásokhoz szükséges források hiánya miatt kimaradjanak az óvodai nevelésből.

Az óvodáztatási támogatás, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) új 20/C. § -a rendelkezik, amely az alábbiak szerint került szabályozásra:

A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

- a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá
- gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll.

1. A gyermek óvodai beíratását követően **első alkalommal**, ha a gyermek óvodai beíratása

a) az év első felében történik, és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább három hónap eltelt, a beíratás évének június hónapjában,

b) az év első felében történik, de júniusig nem telt el három hónap, a beíratás évének december hónapjában,

c) az év második felében történik, és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább három hónap eltelt, a beíratás évének december hónapjában,

d) az év második felében történik, de a beíratás évében decemberig nem telt el három hónap, a következő év június hónapjában,

2. a gyermek beíratását követően **második és további alkalommal**

- a) a tárgyév június hónapjában,
- b) a tárgyév december hónapjában,

pénzbeli támogatást folyósít.

További feltétel, hogy a gyermek törvényes felügyeletét ellátó szülő a jegyzői eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

A pénzbeli támogatás összege a 2009. évben gyermekenként első alkalommal húszezer forint, ezt követően esetenként és gyermekenként tízezer forint. A 2009. évet követően az összeg emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

A helyi önkormányzat rendeletben előírhatja, hogy az első alkalommal folyósításra kerülő pénzbeli támogatás helyett a szülőnek gyermeke részére természetbeni támogatás nyújtható. A természetbeni támogatást a gyermek beíratását követő hét munkanapon belül kell a szülő rendelkezésére bocsátani.

A Gyvt. módosításával az óvodáztatási támogatás az új jelentkezők részére első ízben annak a szülőnek folyósítható, aki harmadik, illetve negyedik életévét betöltött gyermekét 2009. január 1-jét követően íratta be az óvodába.

Azoknak az érintett körbe tartozó szülőknek, akik három-, illetve négyéves, gyermeküket 2009. január 1-je előtt már beíraták az óvodába, első alkalommal 2009 júniusában tízezer forintot kell folyósítani.

6. Esélyegyenlőségi támogatáspolitiká

Az NFT II. új eleme, hogy minden közoktatás fejlesztési pályázat benyújtásakor közoktatási települési és intézményi esélyegyenlőségi helyzetelemzést és tervet kell készíteni. Ennek során meg kell vizsgálni, hogy érvényesül-e a településen a szegregációmentesség és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.

Amennyiben a pályázat tárgyát képező intézményben ellátott hátrányos helyzetű gyermekek aránya - a vonatkozó közoktatási statisztika alapján - meghaladja a 40%-ot, az intézkedési terv kidolgozása során a pályázónak kötelező igénybe vennie az OKM által biztosított esélyegyenlőségi szakértőt, aki egyben ellenjegyzi is a tervezetet. A feltárt ellátásbeli hiányosságokra, illetve a szegregáció bármilyen formájának jelenlétére az önkormányzatnak intézkedési tervben kell reagálnia, illetve végrehajtására különböző pályázati lehetőségek állnak rendelkezésére az ÚMFT TÁMOP 3.3. intézkedése keretében.

XIV. Tartalmi és infrastruktúra-fejlesztések a közoktatásban az Új Magyarország Fejlesztési Terv támogatásával (ÚMFT TÁMOP)

A közoktatás tárgyi feltételeinek javítására, az iskolák korszerűsítésére biztosít lehetőséget a Regionális Operatív Program keretei között megvalósuló iskolafelújítási program. A fejlesztési időszakban mintegy 700 iskola kaphat támogatást erre a célra. A pályáztatás és a program megvalósítása folyamatosan zajlik a régiókban.

A közoktatás megújulásának, stratégiai feladatai sikeres megvalósítása érdekében az ÚMFT keretei között a megkezdett modernizációs folyamatot kívánjuk folytatni, elmélyíteni, kiterjeszteni a közoktatási intézményrendszer egészére a tervezési időszak végéig (2013.).

A fejlesztés középpontjában azok az új kompetenciafejlesztő és integrációt, esélynövelést segítő modulrendszerű tartalmak, módszerek, szolgáltatások, továbbképzések stb. állnak (szolgáltatói kosár), amelyeket az intézmények, a TÁMOP 3.1.4-es innovatív iskolai pályázatok keretében kapnak meg.

A cél megvalósulását segítő két kiemelt program részint a programok szakmai irányítását, koordinálását, a fejlesztések magas szintű megvalósítását (TÁMOP 3.1.1), részint olyan „eszközrendszer” fejlesztését szolgálják, amelyek később az oktatás hatékonyságának növelését, minőségének egységes rendszerű (TÁMOP 3.1.8), összehangolt biztosítását hivatottak szolgálni: minőségbiztosítás, egységes mérés-értékelés stb.

Az új fejlesztések (TÁMOP 3.1.2) a 3.1.1-es programban elkészített specifikáció alapján – a Nat-tal, a Kt-vel és a kerettantervekkel összhangban – pályázat útján kiválasztott résztvevőkkel jönnek létre, majd a 3.1.1-es program, illetve a regionális hálózat (3.2.2) közreműködésével kerülnek az intézményekhez a szabályozásban biztosított akkreditáció után.

Az intézményekben megvalósuló innovációs folyamat sikeres végrehajtását, szakmai minőségét támogató szolgáltatói rendszer biztosítja (mentor, tanácsadók, képzések), amely a régiós projektszervezet ajánlásai alapján, szervezőmunkája eredményeként kerül az intézményekhez. A régiókban kistérségi lefedettségi szinttel létrejövő hálózatok, modellintézmények, társulások, referenciaiskolák stb. mellett más, többfunkciós, közművelődési, civil, illetve szakmai szervezetekkel együtt a régió közoktatásának fejlesztését támogatva a területi egyenlőtlenségek csökkentését is elősegítik.

Az eltérő nevelési igényű tanulók, gyermekek oktatását, az integrációs folyamatok gyorsítását, az együttnevelés osztálytermi gyakorlatának jobbítását a TÁMOP 3.4.1, a 3.4.2, a 3.4.3-as és a 3.1.6-os konstrukciók szolgálják, amelyek megvalósítása során részint az intézmények befogadó szemlélete megszilárdul, szakai-módszertani felkészültsége növekszik, illetve a befogadó iskolai gyakorlatot támogató módszertani intézményhálózat jön létre. Ez a hálózat a 3.2.2-ben létrejövő regionális, területi hálózati tanulás folyamatában, a többségi iskolákkal együttműködésben hatását megsokszorozhatja.

A területi egyenlőtlenségek csökkentését közvetlenül célzó intézkedések mellett a közoktatási modernizáció, a pedagógiai kultúraváltást elősegítő – a pedagógusok tovább- és átképzésére irányuló – konstrukció (TÁMOP 3.1.5) a közoktatás fejlesztésének, hatékonyságának és minőségének emelését hivatottak szolgálni. Régiós igények alapján biztosítani kívánjuk a kapacitások hiánya miatt nem megfelelő hatékonysággal és színvonalon végzett szolgáltatások rendszerességét, határfokának emelését a nevelési, pályaválasztási tanácsadásban, a szakértői, SNI területen dolgozó kollégák számára tovább-és átképzésekkel. Továbbá biztosítani kívánjuk e konstrukciók keretében a hiányzó szakértelmek gyors bejuttatását a rendszerbe: a nem szakrendszerű oktatás, szakiskolai pedagógusok számára a lemorzsolódás megelőzése, tehetséggondozás, felzárkóztatás, fejlesztő pedagógusképzés, iskolaotthon, kollégiumi fejlesztés stb. területeken is.

A TÁMOP-3.3.2. Esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása c. pályázat keretében közoktatási intézmények pályázhatnak olyan tevékenységek végrehajtására, melyek a halmozottan hátrányos helyzetű és roma gyermekek iskolák közötti és iskolán belüli szegregációjának csökkentésére irányulnak.

Kiemelt cél, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű és roma gyermekek minél nagyobb arányban és minél korábban részesüljenek óvodai nevelésben. A pályázat másik célkitűzése, hogy elterjessze a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelését támogató módszertanok alkalmazását a közoktatási intézményekben, elősegítse az Integrált Pedagógiai Rendszer (IPR) alapú intézmény-fejlesztés megvalósítását, ezáltal pedig segítse, hogy a vonatkozó jogszabályoknak való megfeleléssel minél több iskola igényelje a képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítés után járó állami támogatást.

XV. Az Európai Unió oktatási referencia értékek magyarországi alakulásáról

2008. július 10-én az Európai Bizottság közzétette előrehaladási jelentését az Oktatás Képzés 2010 Munkaprogram céljainak tagállami megvalósulásáról. Az Európai Unió most közzétett eredményei arról tanúskodnak, hogy mindazok az EU munkaprogrammal összefüggő kiemelt célok, amelyek a közoktatás fejlesztésével elérhetőek voltak, nagyrészt teljesültek. Nagyon jó hír az, hogy hazánk az öt kiemelt kulcsindikátor közül a közoktatáshoz is közvetlenül kapcsolódó négy indikátor terén kapott felzárkózó minősítést, ami elismerése annak a munkának, amelyet a közoktatás fejlesztése terén végeztek a magyar társadalom szereplői, különösen a pedagógusok. Az a lemaradás, amely a korábbi években épp a lemorzsolódás és az értő-olvasás terén volt érzékelhető, napjainkra szignifikánsan csökkent. Fontos visszajelzést kaptunk tehát arról, hogy a közoktatás fejlesztésének az iránya megfelelő, az EU által is elismert irányba halad.

Az alábbi táblázat az **öt mutató** /ún. referenciaérték/ tekintetében ábrázolja a 27 EU tagállam teljesítményét.

Az öt referencia érték - a táblázat fejlécében balról jobbra - sorrendben a következő:

1. A PISA vizsgálat szerint legfeljebb 1-es szinten olvasó 15 évesek aránya
Európai összesített célérték 2010-re: 20%-kal kevesebb, mint 2000-ben
2. Korai iskolaelhagyók: Legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel 18-24 évesek aránya
Európai összesített célérték 2010-re: legfeljebb 10%
3. Legalább középfokú végzettségű 20-24 évesek aránya (beleértve a középfokú szakképzettséggel rendelkezőket is)
Európai összesített célérték 2010-re: 85%
4. Az adott évben matematikai, természettudományi, műszaki végzettséget szerzők száma 15%-kal növekszik.
Európai összesített célérték 2010-re: a 2000. évinél 15%-kal magasabb.
5. Tanuló felnőttek aránya (Oktatásban-képzésben részt vevő 25-64 évesek aránya)
Európai összesített célérték 2010-re: 12,5%

Chart A.8 Country performance progress in each Benchmark area

	<i>Early school leavers</i>	<i>Lifelong learning</i>	<i>Upper secondary education</i>	<i>MST Graduates</i>	<i>Low performers in reading literacy</i>
EU					
Belgium					
Bulgaria					
Czech Republic					
Denmark					
Germany					
Estonia					
Ireland					
Greece					
Spain					
France					
Italy					
Cyprus					
Latvia					
Lithuania					
Luxembourg					
Hungary					
Malta					
Netherlands					
Austria					
Poland					
Portugal					
Romania					
Slovenia					
Slovakia					
Finland					
Sweden					
United Kingdom					
Croatia					
Turkey					
Iceland					
Norway					

A táblázatban használt színek jelentése: sötétzöld=élenjáró, világoszöld = felzárkózó, okkersárga=romló teljesítmény, vörös= növekvő lemaradás.

Mellékletek:

- 1.számú melléklet

Érettségi vizsgaidőszakok, vizsganapok, országos mérés, értékelés, hatósági és szakmai ellenőrzések

(1. számú melléklet a 17/2008. (V. 9.) OKM rendelethez)

1. A 2008. évi október-novemberi érettségi vizsgák

	Emelt szintű érettségi vizsga	Középszintű érettségi vizsga	Időpont
Írásbeli érettségi vizsgák	nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi nyelv	nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi nyelv	október 17., 8.00
	magyar nyelv és irodalom, magyar mint idegen nyelv	magyar nyelv és irodalom, magyar mint idegen nyelv	október 20., 8.00
	rajz és vizuális kultúra, szakmai előkészítő tárgyak	rajz és vizuális kultúra, szakmai előkészítő tárgyak	október 20., 14.00
	matematika	matematika	október 21., 8.00
	földrajz	földrajz	október 21., 14.00
	történelem	történelem	október 22., 8.00
	latin nyelv, héber nyelv	latin nyelv, héber nyelv	október 22., 14.00
	angol nyelv	angol nyelv	október 27., 8.00
	filozófia, nemzetiségi népismeret, célnyelvi civilizáció	filozófia	október 27., 14.00
	német nyelv	német nyelv	október 28., 8.00
	mozgóképkultúra és médiaismeret, dráma, hittan, bibliaismeret - Hit Gyülekezete	mozgóképkultúra és médiaismeret dráma	október 28., 14.00
	olasz nyelv	olasz nyelv	október 29., 8.00
	kémia, egyéb központi követelményekre épülő vizsgatárgyak	kémia, egyéb központi követelményekre épülő vagy egyedileg akkreditált vizsgatárgyak	október 29., 14.00
	spanyol nyelv	spanyol nyelv	október 30., 8.00
	biológia; emberismeret és etika; ember- és társadalomismeret, etika; társadalomismeret	biológia	október 30., 14.00
	orosz nyelv, egyéb nyelvek	orosz nyelv, egyéb nyelvek	október 31., 8.00
	informatika	informatika	október 31., 14.00
	francia nyelv	francia nyelv	november 3., 8.00
fizika, művészeti tárgyak,	fizika, művészeti tárgyak,	november 3.,	

ének-zene	ének-zene	14.00
szóbeli vizsgák		november 12-17.
	szóbeli vizsgák	november 20-28.

2. A 2009. évi május-júniusi érettségi vizsgák

	Emelt szintű érettségi vizsga	Középszintű érettségi vizsga	Időpont
Írásbeli érettségi vizsgák	magyar nyelv és irodalom, magyar mint idegen nyelv	magyar nyelv és irodalom, magyar mint idegen nyelv	május 4., 8.00
	matematika	matematika	május 5., 8.00
	történelem	történelem	május 6., 8.00
	angol nyelv	angol nyelv	május 7., 8.00
	német nyelv	német nyelv	május 8., 8.00
	nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi nyelv	nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi nyelv	május 11., 8.00
	biológia	biológia	május 12., 8.00
	emberismeret és etika; ember- és társadalomismeret, etika; társadalomismeret	-	május 12., 14.00
	fizika	fizika	május 13., 8.00
	rajz és vizuális kultúra	rajz és vizuális kultúra	május 13., 14.00
	kémia	kémia	május 14., 8.00
	földrajz	földrajz	május 14., 14.00
	informatika	-	május 15., 8.00
	latin nyelv, héber nyelv	latin nyelv, héber nyelv	május 15., 14.00
	francia nyelv	francia nyelv	május 18., 8.00
filozófia, nemzetiségi népismeret, célnyelvi civilizáció	filozófia	május 18., 14.00	
olasz nyelv	olasz nyelv	május 19., 8.00	
mozgóképkultúra és médiaismeret, dráma	mozgóképkultúra és médiaismeret, dráma	május 19., 14.00	
spanyol nyelv	spanyol nyelv	május 20., 8.00	
hit tan, bibliaismeret - Hit Gyülekezete	-	május 20., 14.00	
oroszl nyelv, egyéb nyelvek	oroszl nyelv, egyéb nyelvek	május 21., 8.00	
egyéb központi követelményekre épülő vizsgatárgyak	egyéb központi követelményekre épülő vagy egyedileg akkreditált vizsgatárgyak	május 21., 14.00	
szakmai előkészítő tárgyak	szakmai előkészítő tárgyak	május 22., 8.00	
-	informatika	május 25., 8.00	

	művészeti tárgyak, ének-zene	művészeti tárgyak, ének-zene	május 25., 14.00
	szóbeli vizsgák		június 4-10.
		szóbeli vizsgák	június 15-26.

Szakmai vizsgaidőszakok, vizsganapok:

1. A szakközépiskolákban, a szakiskolákban, a speciális szakiskolákban a szakmai vizsgák írásbeli és szóbeli (gyakorlati) vizsgarészét, illetve írásbeli, interaktív, szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenységét - a 2-5. és a 7. pontban meghatározottak kivételével - az alábbi időben kell megszervezni:

- a) írásbeli vizsgarész, írásbeli és interaktív vizsgatevékenységét: 2008. október 6-7-8-9-10. 14 órától
szóbeli és gyakorlati vizsgarész, valamint szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenység: 2008. október
- b) írásbeli vizsgarész, írásbeli és interaktív vizsgatevékenységét: 2009. február 2-3-4-5-6. 14 órától
szóbeli és gyakorlati vizsgarész, valamint szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenység: 2009. február-március
- c) írásbeli vizsgarész, írásbeli és interaktív vizsgatevékenységét: 2009. május 18-19-20-21-22. 8 órától
szóbeli és gyakorlati vizsgarész: 2009. június
szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenység: május-június

2. A Honvédelmi Minisztérium illetékességi körébe tartozó iskolai rendszerű szakképzésben oktatótt szakképesítések szakmai vizsgáinak írásbeli vizsgaidőpontjai: 2009. január 21. és június 5.

3. Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium irányítása alá tartozó, iskolai rendszerű szakképzésben oktatótt szakképesítések írásbeli és szóbeli (gyakorlati) vizsgaidőpontjai:

- a) írásbeli: 2008. szeptember 25. 10 óra
szóbeli és gyakorlati: 2008. október 13-17.
- b) írásbeli: 2009. január 6. 10 óra
szóbeli és gyakorlati: 2009. január 19-23.
- c) írásbeli: 2009. május 27. 10 óra
szóbeli és gyakorlati: 2009. június 8-19.

4. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium illetékességi körébe tartozó, iskolarendszerű szakképzésben oktatótt szakképesítések szakmai vizsgáinak írásbeli és szóbeli (gyakorlati) vizsgaidőpontjai:

- a) írásbeli: 2008. október 1. 14 óra

szóbeli és gyakorlati:	2008. október 2-22.	
b) írásbeli:	2009. február 2.	14 óra
szóbeli és gyakorlati:	2009. február 3-27.	
c) írásbeli:	2009. május 18.	8 óra
szóbeli és gyakorlati:	2009. május 19.-június 26.	

5. A vizsgaidőszak meghatározásánál a felsőfokú szakképzés esetén figyelembe kell venni a felsőoktatási intézmények vizsgarendjét.

6. Az egyes OKJ szakképesítések írásbeli vizsgarészének szakképesítésenként, illetve tantárgyanként meghatározott vizsgaidőpontját, valamint a tételek átvételének idejét és módját a szakképesítésekért felelős miniszter közleményben teszi közzé. Az írásbeli és interaktív vizsgatevékenységek országos vizsgaidőpontjairól külön jogszabály rendelkezik.

7. A szakközépiskolákban a szakmai vizsgák írásbeli vizsgarésze írásbeli, interaktív vizsgatevékenysége május 29-én is megszervezhető (pótnap) abban az esetben, ha a vizsgázó szakmai vizsgát, valamint érettségi vizsgát is tesz és az írásbeli vizsgák, interaktív vizsgatevékenységek azonos napra eső időpontjai nem teszik lehetővé a mindkét vizsgán való részvételt. A vizsgaidőpontok egybeeséséről, a pótnap igénybevételének szükségességéről a szakközépiskola a vizsgabejelentés és tételigénylés megküldésével egyidejűleg értesíti a szakképesítésért felelős minisztert és a szakmai vizsga írásbeli tételét biztosító intézményt.

Országos mérés, értékelés:

- **2009. május 27-én** kerül sor az anyanyelvi és a matematikai alapkészségek fejlődésének vizsgálatára a negyedik, a hatodik, a nyolcadik és tizedik évfolyamon valamennyi tanulóra kiterjedően.
- Szintén **2009. május 27-én** kerül megszervezésre a kisebbségi nyelvismeret alapozó mérése a kétnyelvű és anyanyelvű nemzetiségi iskolák negyedik évfolyamán.

A fenti méréseket, értékeléseket az Oktatási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) szervezi meg szakértők bevonásával. A mérés napja tanítási napnak minősül, melyet az érintett tanulók a mérésben való részvétellel teljesítenek. További kötelező tanórai foglalkozás számukra nem szervezhető.

A méréshez szükséges adatokat az érintett nevelési-oktatási intézmények a Hivatal részére **2008. december 12-ig** küldik meg, a Hivatal által meghatározott módon.

A Hivatal **2010. február 28-ig** országos, intézményi és fenntartói szintű elemzéseket készít, majd megküldi az intézményi szintű elemzéseket az intézmények vezetőinek, az intézményi és a fenntartói szintű elemzéseket a fenntartóknak, az országos elemzést pedig az Oktatási és Kulturális Minisztériumnak.

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium az országos elemzést - tájékoztatás céljából - megküldi a Közoktatás-politikai Tanácsnak és az Országos Köznevelési Tanácsnak, továbbá azt **2010. május 31-ig** nyilvánosságra hozza.

Első évfolyamos tanulók felmérése

A tanuló eltérő ütemű fejlődéséből, fejlesztési szükségleteiből fakadó egyéni hátrányoknak a csökkentése, továbbá az alapkészségek sikeres megalapozása és kibontakoztatása érdekében

az általános iskolák igazgatói **2008. október 15-ig** felméri azon első évfolyamos tanulóik körét, akiknél az óvodai jelzések, illetve a tanév kezdete óta szerzett tapasztalatok alapján az alapkészségek fejlesztését hangsúlyosabban kell a későbbiekben támogatni, és ezért az osztálytanító indokoltnak látja az azt elősegítő pedagógiai tevékenység megalapozásához a Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer alkalmazását.

Az igazgatók **2008. október 31-ig** - a Hivatal által közzétett formanyomtatvány alkalmazásával - jelentik a Hivatal regionális igazgatóságainak az érintett tanulók létszámát.

A vizsgálatokat az iskoláknak a kiválasztott tanulókkal **2008. december 12-ig** kell elvégezniük.

Hatósági és szakmai ellenőrzések

A Hivatal 2008. november 1. és december 31. között **hatósági ellenőrzés** keretében vizsgálja az óvodai felvételeket, különös tekintettel a kistelepülésen élő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felvételére.

A Hivatal szervezésében, szakértők bevonásával 2009. március 1. és május 31. között **szakmai ellenőrzés** keretében vizsgálják a szakiskola 9-10. évfolyamán a gyakorlati oktatás és a szakmai alapozó elméleti oktatás tantárgyainak, a szakközépiskola 9-11. évfolyamain a szakmai orientáció és a szakmacsoportos alapozó oktatás elméleti tantárgyainak, valamint a közismereti tantárgyaknak az oktatási folyamatba való beépülését.

Szintén a Hivatal szervezésében, szakértők bevonásával 2009. február 1. és április 30. között **szakmai ellenőrzés** keretében reprezentatív mintavétel útján vizsgálják a nem szakrendszerű oktatásra való felkészülést, továbbá a nem szakrendszerű oktatás megszervezését az általános iskolákban.

- **2. számú melléklet:**

Statisztikai adatok a tanévkezdéshez

Intézmények száma

tanév	Óvodai feladat	általános iskolai	szakiskolai	spec. szakiskolai	gimnáziumi	szakközépiskolai
2005/2006	3294	3141	496	131	620	797
2006/2007	3223	3064	507	137	627	807
2007/2008	2750	2520	489	137	618	765

Feladatellátási helyek száma (székhely és a telephely, ahol van tagintézmény)

tanév	Óvodai feladat	általános iskolai	szakiskolai	spec. szakiskolai	gimnáziumi	szakközépiskolai
2005/2006	4 526	3 614	537	136	761	931
2006/2007	4 524	3 591	580	144	807	956
2007/2008	4 386	3 418	600	148	822	955

Gimnáziumi 1-8 évf.
létszámban összesen
szerepel

Tanév	Óvoda	Általános iskola	Szakiskola	Speciális szakiskola	Gimnázium	Szakközépiskola	Gimnáziumban ált isk. korú	Általános isk.+Gimn. 5-8 évf.	Gimnázium9. évf-tól	Szakképzés	Középfok	Közoktatás összesen
Óvodás gyermekek, tanulók a nappali oktatásban, hallgatók az összes képzési szinten, nappali tagozaton												
2002/2003	331 707	930 386	123 341	7 200	186 508	239 793	27 844	958 230	158 664	370 334	528 998	1 818 935
2003/2004	327 508	909 769	123 457	8 147	190 447	247 622	28 231	938 000	162 216	379 226	541 442	1 806 950
2004/2005	325 999	887 785	123 403	8 369	193 366	245 302	28 184	915 969	165 182	377 074	542 256	1 784 224
2005/2006	326 605	859 315	122 162	8 797	197 217	244 001	27 573	886 888	169 644	374 960	544 604	1 758 097
2006/2007	327 644	828 943	119 637	9 563	200 292	243 096	27 230	856 173	173 062	372 296	545 358	1 729 175
2007/2008	323 958	809 160	123 192	9 773	200 026	242 016	27 208	836 368	172 818	374 981	547 799	1 708 125
2008/2009*	326 259	794 759	121 828	9 665	197 811	239 336	26 928	821 688	170 883	370 829	541 734	1 689 659
Kerekítve:	326 000	795 000	122 000	9 700	198 000	239 000						

	elsős nappali	Új elsős (évismétlők nélkül)
2006/2007	99 095	95 234
2007/2008	101 712	98 251
2008/2009	100 923	97 511
Kerekítve:	101 000	98 000

A 2008/2009-es adatok becsült létszámok.